

Mesečna plačila
25 Din, za izdajstvo
40 Din — no-
deljska izdaja co-
loletne 96 Din, za
izdajstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kapitlarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2850 — nočna 2994, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ljubljana — nadškofija

Besedilo konkordata, ki so ga podpisali zastopniki sv. očet in naše vlade predvčeršnjim v Rimu, v uri, ko ta članek pišemo, še ni točno znano, vendar pa je že bilo sporočeno, da je med številnimi drugimi v konkordatu tudi določba o povišanju ljubljanske škofije v nadškofijo. Je to vest, ki bo z radostjo navdala srca vseh vernih Slovencev. S tem povišanjem se zaključuje več stoletij trajajoča doba ljubljanske škofije, polna slave za Cerkev in zaslug za slovenski narod, pri čemer pa se nova epoha ljubljanske nadškofije, ki bo nedvomno bogata novih zaslug ljubljanskih nadškofov za Boga, Cerkev in bo v čast slovenskemu narodu.

S ponozom zre ljubljanska škofija, ki se v kratkem spremeni v nadškofijo, na dolgo vrsto svojih škofov, na svojo slavno zgodovino in na zaslužne verske, kulturne in narodne delavce, ki so sedeli na njenem škofijskem sedcu. Ko bomo v zgodovinskem opisu ljubljanske škofije tako odlična imena, kakor so bili Rauber, Textor, Hren, Kuenburg, Attems, Gruber, Wolf, Missia in Jeglič, mora slehernemu vstati spoštovanje pred ogromnim pomenom, ki ga imajo ljubljanski škofje za civilizacijo in kulturo slovenskega naroda.

Med važne dneve slovenske zgodovine moramo šteti 6. december 1461, god patrona stolne cerkve sv. Nikolaja, ko je v Gradu cesar Friderik III. podpisal ustavno listino ljubljanske škofije, ki jo je nato papež Pij II. potrdil dne 6. septembra v Gradu. Prvotno je ljubljanska škofija obsegala župnije Sv. Peter v Ljubljani z vikarijatom na Igu in na Vrhniki, St. Vid nad Ljubljano, Soro, Šmartin pri Kranju, Vodice, Naklo, Radovljico, St. Jernej na Dolenjskem, Gornji grad, župnijo sv. Jurija v Skalah, župnijo Device Marije v Braslovcah, Smihel pri Pliberku in župnijo sv. Nikolaja pri Beljaku. Kakor vidimo je bilo prvotno ozemlje ljubljanske škofije daleč okrog Ljubljane, saj je samo šentpeterska župnija obsegala skoraj ves sedanji ljubljanski in pol logaškega političnega okraja, škofija pa je takoj ob svojem nastanku že segala na Korosko in Stajersko. S tem je bila tako rekoč naloga ljubljanske škofije podana: biti osrednja SLOVENSKA škofija in kot taka biti tudi nositeljica osrednje kulture in civilizacijske misije med našim narodom. V teku skoraj poltisočletih let je ljubljanska škofija dokazala, da je to misijo zvesto izvrševala. Ze takoj drugi ljubljanski škof in prvi knezoškof (prvi je bil Ziga grof Lamberg, ki še ni imel naslova kneza) Kristof Rauber se je sijajno izkazal v borbi za svojo domovino proti Turkom. Te borbe je Rauber vodil kot dejanski poveljnik domačih čet. Ta škof je tudi najdalje vladal nad ljubljansko škofijo (od 1493—1536). On je tudi zidal poslopje škofije. V borbah proti protestantizmu sta se izkazala zlasti škofa Urban Textor in Tomaž Hren. Zadnji je tudi dolgo let vladal, namreč 32 let. Njegova zasluga je, da je bila protestantska verska zmeta na Slovenskem iztrebljena in s tem je Hren tudi rešil slovenski jezik, zakaj kako bi se mogli Slovenci v poznejših dobah uspešno upirati germanizaciji, ako bi bili protestanti?

Važen mejnik v zgodovini in razvoju ljubljanske škofije je doba vlade Marije Terezije in Jožefa II. Navedene župnije, ki so pripadale ljubljanski škofiji, so bile sicer zelo razsežne, vendar pa je dober del prejšnje Kranjske, namreč skoraj vsa Dolenjska, del Gorenjske in del Notranjske pripadal pod oglejski patrijarhat, nekatere župnije pa pod triaško škofijo. Pod omenjenima vladarjema so se škofijske meje zaokroževale, tako da so se ujemale z deželnimi mejami. Tako je dne 19. julija 1786 odstopila po nalogu Jožefa II. vse nekranjske župnije krški, oziroma lavantinski škofiji, dobila pa je vse župnije na Kranjskem, razen Idrije, Spodnje Idrije, Vojškega in Sv. Magdalene na Gorah, ki so ostale še pod goriško nadškofijo. To spremembo je potrdil L. 1787. papež Pij VI. Ze L. 1792. pa je ljubljanska škofija dobila še zadnjih pet kranjskih župnij, to je omenjene štiri in še Novo Oselico. Važen dogodek je bil pri tej razmejitvi, ko je cesar Jožef II. imenoval tedanjega škofa Mihaela barona Brigido za knezo nadškofa. Bil je to prvi in dosedaj edini ljubljanski nadškof. Vladal je od L. 1787. do 1806. Zanimivi so bili tudi razlogi, zaradi česar je Jožef II. povikal Ljubljano v nadškofijo. Ta prosvetljeni absolutist je posegal močno tudi v cerkvene zadeve (razpust samostanov, redov itd.). Pristaši njegove cerkvene politike (jožefinizem) so bili tudi med visokim klerom in eden najvišjih je bil tedanji ljubljanski škof Karel grof Herberstein, ki je vladal od L. 1772. do 1787. Zato je cesar imenoval za nadškofa njegovega naslednika Mihaela Brigida. L. 1806. ko je bila jožefinska politika likvidirana, je bila nadškofijska stolica ukinjena in je bil Brigido prestavljen kot nadškof v Zips na Slovaškem. V Napoleonovi dobi je ljubljanska škofija obsegala celo zahodno polovico Koroske ter tri dekanije na Tirolskem. Leta 1830. je ljubljanska škofija pridobila postojanko, trnovsko in vipavsko dekanijo, L. 1833. pa Motnik.

Noveske spremembe škofijskih meja so nastale L. 1918., ko so začasno odpadli od ljubljanske škofije vsi kraji, ki so jih zasedli Italijani, škofija pa je pridobila od goriške ekspoziture Davco pri Sorici, od krške škofije pa župnijo sv. Ožbalta na Jezerskem. To bi bil že površni opis zgodovine ljubljanske škofije.

Tehnejši in vsebinsko bogatejši pa bi bili opisi življenja in dela ljubljanskih škofov, pri čemer bi s omejitvijo sedaj le na nekatere najbolj pomembne. Ferdinand grof Kuenburg, ki je vladal od 1701—1711, si je postavil spomenik z zgradbo veličastne stolnice, ki še danes predstavlja redko arhitektonsko umetnino v našem mestu. Ernest grof Attems (1743—1757) je postavil v Gornjem gradu cerkev in graščino. Avguštin Gruber (v Ljubljani 1816—1824), ki je odšel iz Ljubljane za nadškofa v Solnograd, je še danes znan kot eden najbolj pomembnih katoliških pisateljev. Ogromno kulturno delo za Slovence je opravil škof Anton Alojzij Wolf, doma iz Idrije, ki je vladal od 1824—1859. Založil je sveto pismo, nemško-slovenski in slovensko-nemški besednjak ter je ustanovil Alojzijeve škole in poznejši goriški nadškof ter kardinal Jakob Missia (1884—1898) je povabil versko življenje v škofiji. Nesmrtno so zaslugi Antona B. Jegliča. Ta škof je ustanovil zavod sv. Stanislava v St. Vidu, ki je bila prva popolna slovenska gimnazija, zalagal je šolske knjige, med temi grški slovar, ustanovil je Marijine družbe, na katerih

Vojni minister v Celju in Mariboru

Vojni minister armadni general Peter Živković inspiciira garnizije na področju Dravske banovine

Belgrad, 26. julija AA. Minister za vojsko in mornarico armijski general Peter Živković inspiciira garnizije na področju dravske divizijske oblasti.

Danes, 26. julija okoli 11 je prispel vojni minister in častni adjutant Nj. Vel. kralja, armijski

general Peter Živković s svojim kabinetnim šefom v Celje. Minister si je takoj po prihodu ogledal 39. pehotni polk, ki garnizira v Celju, koj nato pa celjsko vojaško okrožje in štab obmejnega pododseka. V pehotnem polku si je minister ogledal vojaška stanovanja, pisarne, skladišča, kuhinje in konjušnice. Pri ogledu je pokazal posebno zanimanje za zdravje in prehrano mož in živine. Prav tako je kazal veliko zanimanje za pouk in stanje vseh vrst materiala in priprav. V vojaškem okrožju se je zanimal za tamkajšnje razmere, za rekrutiranje in popis živine ter za težave pri delu. Minister je bil z razmerami, ki jih je ugotovil pri obhodu, popolnoma zadovoljen.

Po končanem ogledu v Celju, se je minister odpeljal v Maribor, kamor je prispel že ob 16. Tam je odšel takoj v inženjsko podčastniško šolo. Ogledal si je jo in pokazal posebno zanimanje za uspeh gojencev ter je bil popolnoma zadovoljen z razmerami v šoli; o tem je minister dal vidnega dokaza z izjavo poveljniku šole. Po odhodu iz šole si je minister ogledal še druge vojaške enote in ustanove v Mariboru. Do 17.30, ko se je odpeljal v Ptuj je obhodel 45. pehotni polk in 32. topniški polk, mariborsko vojaško okrožje, začasno vojaško bolnišnico, intendantsko skladišče in obmejno četo.

Vidno zadovoljen z ogledom v Mariboru se je

minister odpeljal v Ptuj, kamor je prispel ob 16. Tam si je ogledal vaje vojakov pontonskega bataljona na Dravi, potem pa vojašnice tega bataljona in ugotovil popoln red v vsakem pogledu. Po končanem ogledu drugega pontonskega bataljona je minister zapustil Ptuj in se zadovoljen z ogledom vrnil v Rogaško Slatino, kjer se že nekaj časa mudi na zdravljenju.

Beganje javnosti

Belgrad, 26. julija. AA. »Berliner Tageblatt« od 10. t. m. je priobčil članek, kjer trdi, da se jugoslovanska zunanja politika bistveno izpremeni v zvezi z obiskom Nj. kr. Vis. kneza-naměstnika Pavla v Bukarešti ter da bi Jugoslavija zapustila skupino Male antante in Balkanske zveze in bi se ustanovila nova grupacija med Jugoslavijo, Bolgarijo in Rumunijo, in sicer glede na habsburško vprašanje.

Uradno najenergičneje demantirajo te vesti, ki jim je namen zbegati javnost, in poudarjajo, da bomo mi ostali v zunanji politiki zvesti svojim zaveznikom. Cilji naše zunanje politike bodo pa ostali isti kakor doslej.

Abesinski spor postaja svetovna nevarnost

Protiangleške demonstracije po vsej Italiji „Dol z Japonsko!“ upije 15.000 mož

Rim, 26. julija. AA. Demonstracije, prirejane po velikih italijanskih mestih proti Abesiniji, se ne morejo niti od daleč primerjati z ogromnimi demonstracijami, ki so se sinoči vršile v vseh okrajih Rima. Pri teh demonstracijah, ki se jih je udeležila ogromna množica ljudi, je vsega skupaj govorilo 12 govornikov, po večini ugledne osebnosti fašistične stranke. Pred vsem so poudarjali kolonizacijske dolžnosti Italije in se sklicevali na to, da je fašistična vlada doslej z dejanji pokazala svojo veliko sposobnost za tako delo. Govorniki so ne samo srdito napadali Abesinijo, temveč so tudi v zelo jasnem namigavanju nastopali zoper tiste, ki stoje za Abesinijo. Na takšne pasuse so poslušaleci odgovarjali z življenjem in z vzkliki proti nekaterim državam.

Po glavnih ulicah so šle velikanske povorke. Demonstranti so viharno vzklikali Mussoliniju in protestirali zoper angleške in japonske dobavitelje orožja. Mnogo sprevedov je šlo z godbami na čelu. V povorkah so nosili napise, v katerih so obsojali dobavitelje orožja. Od časa do časa so se slišali tudi sovražni vzkliki proti Zvezi narodov, proti Japonski in Angliji.

Demonstracije so se končale z velikanskim shodom na trgu Colonna, kjer je govoril glavni tajnik krajevne fašistične organizacije za mesto Rim.

Znani futuristični književnik Marinetti je ves čas demonstracij dajal v radiu poročila o njih poteku. Svoje poročilo je končal z vzklikom: »Abesinija mora biti naša!«

Odmev v Londonu

London, 26. julija. AA. Današnji jutranjki se precej bavijo s sinočnjimi demonstracijami v Rimu in poudarjajo, da so bile te demonstracije naperjene ne samo proti Abesiniji in Japonski, temveč dokaj odkrito tudi proti Angliji. Reuterjevo poročilo pravi, da je skupina demonstrantov nosila v spredu lepak, ki kaže fašistično liktorsko sekuro, kako seka na koso britansko in japonsko podlago je zrasla vsa sedanja slovenska katoliška prosveta, organiziral je katoliški tisk itd. Nadškof dr. Jeglič je bil prvi prosvetni delavec svoje dobe med Slovenci. Zadnji ljubljanski škof dr. Gregor Rožman pa je znan kot odličen znanstven delavec, zlati kot cerkveni jurist in izvrstni govornik. Velikostni evharistični kongres v Ljubljani je v prvi vrsti njegova zasluga.

Ze večkrat v zgodovini smo imeli Slovenci škofo svoje narodnosti. Naglasiti moramo, da celo v prejšnjih stoletjih tako odlično mesto, kakor je bilo ljubljanskega škofa, ni bilo pridržano samo visokemu plemstvu po večini tuje narodnosti, temveč je bil ze L. 1544. kot četrti ljubljanski škof imenovan Urban Textor, Slovenec s Krasa, in tudi za njim je bilo več škofov slovenske narodnosti, v zadnjih dveh stoletjih pa skoraj izključno.

Enako so se tudi na stolici goriške nadškofije vrstili nadškofje slovenske narodnosti, zadnji je bil nepozabni Sedež. Tudi dr. A. B. Jeglič je bil L. 1930. imenovan za naslovnega nadškofa Garelškega.

Slovenci se radujemo, da je bila prestolnica Ljubljane povišana v sedež nadškofije. Vemo, da bodo tudi v bodoče ljubljanski nadškofje s prav takšno vmeno kakor do sedaj škofje, delali za versko poglavitost, za prosveto in narodno ohranitev Slovencev.

sko zastavo. Poročilo pravi dalje, da so demonstranti žvižgali in sovražno vzklikali, kadarkoli je kateri govornik omenil Japonsko. Veliko Britanijo in Zvezo narodov.

»Daily Telegraph« pravi v svojem poročilu med drugim, da so se iz spreveda fašistične mladinske organizacije — samo v tej organizaciji se je korporativno udeležilo de-

monstracij več kot 15.000 članov — večkrat slišali vzkliki: Dol Anglija! Dol Japonska! Množice so se temu vzkliku vselej navdušeno pridružile. Med lepaki, nalepljenimi po zidovih, pravi dalje poročilo, je bilo dosti slik, ki so žaljive za Veliko Britanijo. Tako n. pr. je kazal neki lepak britanskega in japonskega vojaka, kako skupaj nosita v naročju črne. Drugi lepak je slikal vojaka v uniformi škotskih planinskih polkov, kako daje prisrčno črnu roko.

Svet ZN 31. julija

Pariz, 26. julija. Svet Zveze narodov je sklican na zasedanje 31. julija t.l., da prouči italijansko-abesinski spor.

Ob podpisu konkordata

Sprejem dr. Auerja na rimskem kolodvoru. — Od leve: msgr. Madjerec, msgr. Pizzardo, gđe. Auer, msgr. Barbetta, dr. Auer, ga. Auer, poslanik Simič.

Iz dežele „načrtov“ Novi gigantični načrti sovjetov v industriji

Varšava, 26. julija. TG. Iz Rige poročajo, da spričo bližajočega se sestanka mednarodnega komunističnega kongresa v Moskvi sovjetska vlada z veliko vmeno pripravila razne »načrte«, ki naj bi na kongresiste napravili vtis, ko jim z dejanskimi uspehi ne bodo mogli postreči. Pred dvema tednoma je agencija »TASS« z velikim besednim pompom razglasila, kako hoče sovjetska vlada z velikim načrtom Moskvo spremeniti v najmodernejšo mesto na svetu in to v par letih. Sedaj je svet ljudskih komisarjev objavil zopet »načrt za ustanavljanje novih industrijskih podjetij, ki bo sovjetsko vlado stal 22 in pol milijard zlatih rubljev. »Načrt« so objavila moskovska »Izvestija«. V njem bemo, da obsega načrt zgraditev 3.500 novih tovarn vseh vrst, nadalje povišanje proizvodnje elektr. energije za nadaljnjih 817.000 kilowattov, zgraditev visokih peči, naprav »konzerviranje mesa, vodovodov, hotelov, sol. novo industrijo za predelavo bakra, novo za proizvodnjo cementa, nove sladkorne tovarne, zgradbo 710 km dolgega voda za pe-

trolej od Orska na Kaspiškem morju do Gruzevske stepe, nov metalurški centrum v Novi Tuli, velikanske mlekarne in sirarne v Saranskem. Tudi nove bolnišnice za 10.000 bolniških postelj, preosnova telefonske in brzojavne mreže, zgraditev 22 velikih ljudskih kinov, okrepitev rečne plovbe in tako dalje... Ves ta kolosalni »načrt« bodo dobili delegati komunističnega kongresa na vpogled in bodo zopet slavili Stalina, ki »vodi ruski proletarijat do udobja in blagostanja«. Ko se bodo sestali prihodnjic, bo sovjetska vlada, če bo takrat še obstajala, že poskrbela, da se bodo navduševali od novih načrtih, ko bodo današnji že pozabljeni v predalih kremenjskih diktatorjev.

Požigi v Nemčiji

Berlin, 24. julija. AA. DNB poroča iz Hoechst na Meini, da je izbruhnil požar v tamošnji tvornici za barve trdke »Farben-industries«. Podjetje je eno največjih te vrste na svetu. Požar se je naglo razširil. En delavec je našel smrt.

Hlinka napovedal vladi boj ...

Praga, 26. julija. TG. V češkoslovaški notranji politiki je nastal zelo neroden položaj, ker je voditelj Slovakov takorekoč napovedal boj sedanji vladi, v katero je po zadnjih volitvah nameraval vstopiti. Hlinka je zavzel vladi nasprotno stališče vsled tega, ker je bila Slovaška pri porazdelitvi imenovanih članov deželni zborov zastopljena. Izvoljenih je bilo 11 članov in Hlinka je mnenja, da bi moral dobiti tudi isto število imenovanih. A dobil jih je samo 4. Vsled tega je v »Slovaku« objavil svojo bojno napoved: »Vi hočete borbo, prosim, imeli jo boste, mi smo pripravljeni! Agrarci so za 280.000 glasov dobili 6 imenovanih članov, Slovaki pa za 450.000 samo štiri. Pri agrarcih pade na enega člana samo 47.000 glasov, pri Slovaki pa 107.000. »Ponudili smo Pragi roko za sodelovanje. Odgovorili so nam z razalutitvijo, ki se ne da popraviti. Boj sprejemamo in ga takoj tudi začnemo!«

Praga, 26. julija. c. Poljske nacionalistične organizacije so organizirale za nedeljo dne 28. t. m. večje iredentistične prireditve v tistem delu Šlezije, ki je pripadel po svet. vojni Poljski. Na teh velikih manifestacijah bodo Poljski slavili žalostni dan, občinice, ko so morali odstopiti Čehom večji del Šlezije. V Pragi so zaradi teh demonstracij zelo vznemirjeni, ker so prepričani, da morejo take manifestacije koristiti samo nemški revizionizmu. Pa tudi Poljski sami niso vsi zadovoljni s temi protičehskimi demonstracijami. V Tešnju izhajajoče krščansko demokratsko glasilo napada vlado, zakaj dopušča take protislovaške prireditve.

ČSR — Italija

Praga, 25. julija. c. Danes so se ugodno zaključila trgovinska pogajanja med Čehoslovaško in Italijo. V zunanjem ministrstvu je bil podpisan sporazum, s katerim se urejajo kontingenti med Italijo in Čehoslovaško, prav tako pa tudi carinske tarife.

Domači odmevi

Vprašanje konkordata

Nekateri listi, med njimi »Politika« in »Novosti«, so prinesli komentar o konkordatu, ki se je podpisal med Jugoslavijo in sveto stolico, na katerega je treba odgovoriti. Ti listi prikazujejo to vprašanje v napačni luči, hoteč javnosti dopovedati, da konkordat prav za prav ne bo storil ničesar drugega, kakor da potrdi ugodno stanje, v katerem je katoliška cerkev do sedaj žvela.

Gotovo je, da pravoslavno ljudstvo kot tako ni bilo nikoli neprijazno ali celo sovražno razpoloženo napram katoliški cerkvi in da so tudi širokogrudni in uvidevni krogi na najvišjih in drugih mestih uvaževali pomen katoliške cerkve. Isto se more reči o poštenih ljudskih strankah tako ene kakor druge konfesije. Pač pa so bili nasproti cerkvi sovražno razpoloženi oni krogi, ki so odvisni od framacijonstva in ki so žalibog večkrat imeli tudi odločilni vpliv v raznih režimih. Treba je spomniti one liste, ki sedaj skušajo stvar prikazati drugače, koliko so gotovi krogi natočevali jugoslovanski katoliški episkopat in duhovništvo, češ, da je proti državi. Tudi budžetiranje katoliške cerkve ni bilo pravično. Katoliška cerkev je bila v primeri z drugimi veroizpovedmi od leta do leta prikrajšana, tako da so ta prikrajšanja narasla do danes na čez 150 milijonov dinarjev. Znano je, kako so framacijonski krogi tudi oteževali nalogo cerkve pri šolski vzgoji in kako so posebno delali na uničenju konfesionalnih šol, ker se niso ujemale z njihovim liberalnim unitarizmom. Tudi agrarna reforma se je izvajala v škodo cerkve, ne da bi se bilo s tem količjak koristilo ljudskemu gospodarstvu. Nikakor tudi ni mogoče zamolčati propagande za starokatolicizem, ki se je vršila s tiho podporo liberalnih jugoslovanskih režimov, ki so tudi podpirali proselitizem, zlasti v Dalmaciji in Bosni, n. pr. na Visu, Mljetu in Stonu, dočim je katoliška cerkev v tem oziru bila vedno za medkonfesionalni mir.

Bilo je torej dobro, da bi imenovani listi svoje stališče popravili in da bi, če že o tem pišejo, priznali bivše napake in zmote.

„Polariji“ v Sarajevu

Hrvatski in srbski listi prinašajo iz Mostarja poročilo o delovanju tamošnjih pofarjev. Na vse ugledne hrvatske politike in druge opozicionalce so napisali anonimna grozilna pisma, podpisana z mrtvaško glavo, v katerih grozijo naslovljenecem z najgršimi izrazi. Adresati so pisma izročili oblastem, da izvedejo preiskavo. Ker je znan šapirograf, na katerem so bila pisma razmožena in ker so podani tudi drugi znaki, kdo da je to stvar aranžiral, se je sestavila obtožba na naslov državnega sodišča v Beogradu preko državnega tožilstva v Mostarju. Z največjim zanimanjem se pričakuje, kaj bodo oblasti storile, da se »Pofe« odkrije in kaznuje.

POF in JUU

Prejeli smo sledeče pismo: V Slovincu od 18. t. m. je notica v zadevi »Pofac«, s katero se spravlja v zvezi moja predsedniška funkcija pri JUU, in izjava na letošnji banovinski skupščini JUU v Ljubljani, da hoče JUU varovati svojo neodvisnost, ker hoče paralizirati kvarne vplive dnevnih politik na šolstvo in prosveto napram vsakemu režimu. Na namigavanju glede zveze JUU in članstva s »Pofom« izjavljam, da Jugoslovansko učiteljsko združenje nima nikake zveze z imenovano organizacijo ter ni pooblastilo nikogar od članstva, da nastopa v imenu JUU ali v imenu učiteljskega pri istem. — V Beogradu, 20. julija 1935. — Ivan Dimić, predsednik JUU.

Kaj se je vse godilo pod bivšim režimom

»Obzore« poroča, da sta bila od bivše Uzunovičeve vlade v Varaždinu postavljena pod policijsko nadzorstvo odvetnika dr. Mrzljak in dr. Svoboda, in sicer na podlagi starega c. k. patenta, ki odreja policijsko nadzorstvo za potope in tatove od navade. To policijsko nadzorstvo še danes traja. V istem času, to je leta 1933, je varaždinska policija postavila pod policijsko nadzorstvo tudi bivšega ministra dr. Krizmana in člana HSS Kosiča in Bana ter jim obenem zagrozila, da bodo oropani svobode in imetja, ako bi se režimu v Varaždinu in okolici kaj neprijetnega zgodilo. Torej se je pod režimom Uzunovičeve uvedel sistem talev. Tudi ti gospodje so še sedaj pod policijskim nadzorstvom. Gotovo je, da sedanji g. notranji minister za to ne ve in da se bo taka anomalija odpravila.

Dunajska vremenska napoved: poletno lepo vreme. Zelo toplo. Mnogo krajevnih neviht

Ob Sueškem prekopu

Port Said, 8. julija

»Uno denaro!« »En dinar!« Zahropel krič po bakšišu se dviga iz gri črnece, pravih človeških rib ki se s čudovito spretnostjo vijejo okoli »Kraljice Marije« Ali so to res črne? Ne pravi črne niso. Recimo jim Egiptjani; saj so lahko Arabci, lahko Turki, lahko pravi črne, lahko črno-beli bastardi. Po Egiptu živi prečudna zmes plemen in narodov. Po Sueškem kanalu se preliva trgovina od zapada proti daljnemu vzhodu in narobe; z njo gre tudi tok človeštva, ki išče srečo po znanem ključu: Čim več dobička s čim manjšim trudom. »En dinar, uno denaro!« Če se je zablesketal v vodi kakor srebrna riba, a plavač je planil po glavi za njim ter ga strastno zagrabil, še preden se je potopil na dno. Vtaknil ga je v usta v najbolj prikladno denarnico na morju. Drugi dinar je ujel že v zraku in ga tudi vtaknil v usta; tako še tretjega, četrtega ... Za deset dinarjev je pripravljen splavati pod ladjo na drugo stran. Pridružili so se mu tekmeči. V umazani vodi se podjelo naprej med ogromnimi parniki, motornimi čolni in ogromnimi splavi, na katerih je zloženih nekaj sto vagonov premoga za našo ladjo. Zdaj se vam obesimo na čoln, zdaj se zopet vznak uprejo ob njega, da jih ta poriva naprej in da jim ni treba plavati.

Ogromni splavi s premogom se bližajo ladji. Kakih sto razlagačev, črnih kot premog, vleče za vrvi, privezane na »Kraljico Marijo«. Počasi, počasi, vsak se varuje, da ne bi preveč povlekel, in se pretegnil, a obenem mežika proti nam na krov: bakšiš. Cigareto bi rad, ne denarja. To mežikanje in smehljanje na jugu in vzhodu: »Daj, Evropejec, bakšiš, potem lahko nervozno kreneš dalje, nam se ne mudi.« Nalahko vlečejo vrvi in mrmrlajo nekaj arabski »Ej uhnjenje!«

Port Said je novo mesto, ki ga živi sueški prekop. Prve hiše so bile postavljene, ko so l. 1859. začeli to velikansko delo. Prekop je dolg 161 km, širok 80—120 in globok 9—10 metrov. Treba je bilo delati ob žgočem soncu sredi puščave in močvirja. Železnica v Kairo se vije dobro uro ob prekopu. Dobiteli smo tri ladje, ki so počasi plule proti daljnemu vzhodu. Ker je prekop razmeroma opek, se ti vidi ladja, kakor bi je kdo vlekel po pesku v puščavo. Na tej strani bujno polje z bombazevimi nasadi in krasnimi evropskimi oazami, železnice in ceste, na drugi arabska puščava. Tu pa tam se pojavi ob bregu rdeča luč, znamenje, da ne sme ladja tam pluti, da ne bi nasleda. Vidijo se tudi ladje za pogabljanje. Več tisoč delavcev je stalno zaposlenih pri vzdrževanju prekopa. Slišali smo, da živi tu nad tisoč Jugoslovancev, ki so po večini naseljeni v Ismailiji, čednem mestu, ki stoji še pri prekopu. Med njimi je tudi nekaj pilotov, ki vozijo ladje skozi kanal.

Ladje, ki smo jih prehiteli z vlakom, so bile

angleške. Okoli 5500 do 6000 ljudi, ki prepeljejo 30 milijonov ton blaga, gre letno skozi prekop; nad polovico od teh plove pod angleško zastavo. Prekop, ki je delo Francoza Lessepsa, je v angleških rokah. Lessepsu so pač postavili lep spomenik ob vходу v prekop, tudi pri družbi, ki upravlja kanal, je močno udeležen francoski kapital, toda ob bregovih prekopa čepi mirno britski lev. Dokler se Anglija ne bo dala izriniti iz Indije, bo ta lev nemo čepel ob Suez in Egipt se ne bo otresel angleškega protektorata. Pot okoli Afrike v Indijo je očitno predolga.

Tudi Rusi so vezani na sueški prekop. Gradivo za utrjevanje Vladivostoka prevažajo Rusi skozi sueški prekop. Prevoz železa in cimenta je po tej poti cenejši kakor po sibirski železnici. Razumljivo je, zakaj bi Rusi radi vpeljali zvezo z Daljnim vzhodom ob Lednem morju skozi Beringov preliv. Ne sreča, ki je zadela Celjuskina, na poskusni vožnji, jih ni prestrašila in jih odvrnila od nadaljnega proučevanja možnosti vpeljave nekvisne zveze z Vladivostokom.

Pristojbine za prehod skozi Sueški prekop so zelo visoke. Tudi s povsem gospodarskega vidika je torej iskanje drugih zvez z Vzhodom razumljivo. Tako polagajo od petrolejskih vrelcev v Iraku dve ogromni cevi, po katerih bo tekla nafta čez Sirijo kar na parnike v Sredozemskem morju, ne da bi jo bilo treba voziti skozi sueški prekop. S tem bo ta izgubil kakih 5 milijonov ton prometa na leto.

V Port Saidu se mešani radi pohvalijo, da so pošteni; da niso takšni kakor oni v Aleksandriji ali v Kairu. Bog vedi. Revežev baje tu ni mnogo, ker ima mesto lepe dohodke od prekopa. V njem živi na tisoče in tisoče uradnikov nastavljenih pri raznih duržbah, ki se bavijo z vsemi vrstami posredovanja v zvezi s sueškim prekopom. Mesto šteje okoli 100.000 ljudi. Kakor vsa nova trgovska mesta, je pač enolično.

Takoj, ko zapustiš ladjo, te obkolijo agenti posredovalnic za prevoz in celo hotelski priganjaji iz Kaira, da katerega se moraš vendar voziti še skoro 4 ure z brzim vlakom. V Port Saidu torej lahko najameš sobo v hotelu v Kairu. Agent te ne pusti iz rok niti na vlaku. Tudi predstavnik nekega češkega hotela je iskal že v Port Saidu svoje sodržavljane in ponujal »pension« za 35 piaster dnevno. (Piaster okoli 2,50 Din.) V srednjih hotelih je pension okoli 50 piaster (pol egiptanskega funta, ki ima za 2,50 plastra večjo vrednost kakor angleški).

Silen je kontrast med mestom in vasjo v Egiptu. Vas je podobna razvalini srednjeveškega gradu. »Hiše« so med seboj povezane, mesto oken luknje in na »strehah« vidiš kupe slama, ki naj bi odbijale sonce. Temu nasprotno so mesta ob železnici prave oaze tudi sredi zelenega Ponilja.

L. B.

Seja senata

Beograd, 26. julija. m. Današnja seja senata, ki je bila napovedana za 11. uro, se je začela ob pol 1. Predsedoval ji je podpredsednik senata g. Uroš Krulj. Seji so prisostvovali vsi člani kraljevske vlade s predsednikom na čelu razen vojnega ministra generala Živkovića, ki se nahaja na odhodu ter ministra dr. Auerja, ki se v tem času mudi v Rimu.

Prvi je govoril poročevalec finančnega odbora senator Marjanović, ki je prebral poročilo tega odbora. Nato je podal finančni minister dr. Dušan Letica isti ekspozice, kakor ga je predložil že prej narodni skupščini.

Pred današnjo dopoldansko sejo senata se je vršila konferenca vseh senatorjev, kateri je prisostvoval tudi predsednik vlade dr. Stojadinović in je senatorjem odgovarjal na stavljena vprašanja. Na dopoldanski konferenci je govorilo več govornikov.

Klub senatorjev JNS je v zadnjih dneh imel več sej pod predsedstvom Koste Timoševića. Na teh sejah se je obravnavalo vprašanje pooblastil. Vsi govorniki, med njimi tudi dr. Andjelčević in dr. Kramer so se v svojih govorih izjavljali proti temu pooblastilu ter zahtevali, naj se vlada ponovno točno izrazi o teh pooblastilih. Dr. Kramer misli s tem manevrom stvoriti v nezavisnem klubu narodnih poslancev v skupščini neko novo politično platformo, ker je mnenja, da je g. Boško Jevtič popolnoma skrahiral.

Popolnomska seja se je pričela ob 5 in četrt. Kot prvi govornik je nastopil dr. Ploj, ki se je bavil z gospodarskimi in socialnimi vprašanji in to zlasti v Sloveniji ter se ob koncu svojega govora dotaknil tudi zunanje političnih vprašanj. Izjavlja, da bo glasoval za. Za njim so govorili senator Majstrovic, dr. Superina, ki je kritiziral teror začasa petomajskih volitev, senator Silović, ki se je do, takrat vprašanja naše trgovske mornarice, senator Dragović Miloš, ki je govoril o težkem stanju kmetov ter še Kučukjević in Janžetić. Ko to poročamo, seja senata še traja. Debatna v senatu bo trajala do jutri popoldne, ko bo senat sprejel proračun v podrobnostih in končno.

JNS

Beograd, 26. julija. m. Med predstavniki kluba senatorjev JNS in neodvisnim jugoslovanskim nacionalnim klubom v narodni skupščini je prišlo do sporazuma glede skupnih notranje-političnih smernic, in sicer na naslednji podlagi: 1. Nujno je potrebno zbrati k sodelovanju vse unitaristične elemente med Srbi, Hrvat in Slovenci.

2. Prav tako je nujno potrebna preorientacija glede hrvatskega vprašanja. Hrvatsko vprašanje obstoji, toda treba ga je rešiti v okviru jugoslovanske politike.

Monarhija v Grčiji

Atene, 26. julija. c. Danes so komunistične delavske organizacije v zvezi z republikansko proglašile generalno dvodnevno stavko proti nameri, da se na Grškem zopet upošteva monarhija. Poziv za splošno stavko pa je popolnoma propadel. V Pirju in Atenah je stavkalo samo nekaj desetih delavcev, v Solunu pa je sploh poziv na stavko ostal neopažen.

Aleksandrov spomenik v Parizu

Paris, 26. julija. AA. Letos bodo v Parizu postavili spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Spomenik bo stal pred enim izmed glavnih vhodov v Bois de Boulogne, in sicer na vrviženem kraju, tam kjer je nekoč stala utrdba. Zavzemal bo prostor 25 m². Na južni strani spomenika bodo zasadili drevje, ki mu bo obenem tvorilo ozadje in bo vezalo hkratu spomenik s bujlojskim gozdom. Svečano odkritje spomenika bo oktobra t. l. Spomenik je izdelal, kakor znano slavni kipar Maxime Real del Sarthe. Spomenik poveljuje hkratu spomin na kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja. Kralj Peter s simbolijsko krotko izroča svojemu sinu meč, s katerim se je boril leta 1870 za Francijo.

Obletnica Majstrove smrti

Maribor, 26. julija

Danes je obletnica smrti, ko je narodni junak Maister zatnil svoje trudne oči. Kakor je pred letom dni najbolje odjeknila v Mariboru, ki ga je rešil s svojo odločnostjo nemškega jarma, vest o njegovi smrti, tako se je danes ob obletnici njegove smrti Maribor z žalostjo spominjal njegove smrti. Nocoj se je na Pobrežju na njegovem grobu zbralo nad tisoč ljudi, ki so počastili njegov spomin. Grob je bil zakrit s cvetlicami. Ob strani so gorele voščence. Navzoči so bili pokojnikovova vdova in oba sinova. Našo vojsko je zastopal garnizionar podpolkovnik Marko Nikolič. Mestno občino je zastopal mestni ravnatelj Rodošek. Zbrani so bili zastopniki in člani vseh mariborskih društev, mariborski in okoljski gasilci v kroju. Največ pa je bilo sobojevnikov generala, Maistrovih borec. Združeni pevski zbori so pod vodstvom pevovodje Horvata zapeli »Kje so tiste stazice« in »Doberdob«. Predsednik Maistrovih borec dr. Dolar je imel v srce segajoči govor, ki je marsikomu izval solze v oči. Ob zaključku jez molil ravnatelj Hrastelj za pokojnikov večni mir in pokoj Očenáš, ki ga je vsa množica globoko pretresena na glas molila.

Proglasitev blaženih

Vatikan, 26. jul. AA. Kongregacija za obrede je v torek razpravljala o postopku, da proglasi za blaženega Franca Gavrilovica, meniha reda malih bratov, ki je umrl leta 1881. Prav tako naj bi se proglasila za blaženo sestra Marija Jezusova, ustanoviteljica reda malih sester.

Enotna rdeča fronta v Franciji

Pariz, 26. julija. TG. Veliko senzacijo je vzbudila vest, ki so jo davi prinesli pariški časopisi, da sta obe veliki strokovni delavski organizaciji, socialistična (CGT) in komunistična (CGTU) sklenili, da se bosta združili. Sklep vsebuje tudi določbo, da ostane nova združena strokovna organizacija nepolitična in se morajo vse v njej obstoječe politične skupine raziti.

Vladna kriza v Holandiji

Berlin, 26. julija. AA. DNB poroča iz Haaga: Kraljica je poverila predsedniško politično stranko Albersu mandat za novo vlado. Mandat je široko razpršena; kraljica je izrazila samo željo, da se rekonstrukcija kabineta izvrši čimprej.

Okrog Afrike

Dom na globokem morju
Popisuje prof. dr. Iv. Knific

VII. V Biskajskem zalivu.

13. julija.

Anglijo smo počastili le s kratkim obiskom, da smo oddali pošto in sprejeli nekaj novih potnikov. Popoldan se je zjamilo. Zagledali smo križar-ko in daljšo vrsto podmorskih čolnov, znak, da se bližamo angleški vojni luki Portsmouth (izg. ports, mes). Istočasno, ko se prikaže celina ob desni, nas pozdravi ob levi glasoviti otok Wight (vajt), biser evropske Britanije, kamor med drugimi odličnjaki zahajajo tudi člani naše kraljevske rodovine. Na otoku so krasna letovišča, kjer se zbira angleško plemstvo, rodovno in denarsko. Ryde (rajd) in Cowes (kavz) sta glavni pristanišči, mesteci, čedni kot igrači. »Tamkajle sem kot vojni ujetnik prebil več mesecev,« mi je pripovedoval moj sosed iz obrednice, upokojeni vladni svetnik. »Kako lepota!« so se divile dame, ko so gledale gozdiče in drevo-rede na nizkem obrežju.

Na nasprotni strani ozkega preliva pa se širi vojna luka, kjer je videti več drednotov angleške mornarice, natrpanih z dolgocevnimi topovi. Med otokom in celino je zgrajenih več trdnjav; v dolgi vrsti kot mali otoki kipe iz morske površine in nas strašijo z bronastimi cevmi.

Proti severu se odpre dolg in ozek zaliv, na koncu katerega leži mesto in imenitno pristanišče Southampton (savsement). Ob desni obdajujemo grad in vrtove, last angleškega prestolonaslednika. Semkaj je prihajal k svojim sorodnikom na obisk tudi vsega močnejši Viljem II. Od tistega časa so se razmere silno izpremenile. Iz nasprotstva do Nemcev je angleška vladarska rodovina odvrnila tudi svoje nemško ime in se po vojski imenuje rodovina Windsor (vinzer).

Stristanišči »docks« so zelo razsežni. Mesta samega, ki ima le 160.000 prebivalcev in nikakih lepote, niti ne ugledamo. Pristanemo ob preprostem nabrežju, kjer nas pričakuje neznatna četica naroda, in pričnemo z nakladanjem in razkladanjem, kar je trajalo pičli dve uri. Zanimalo me je, kako vkrcajo avtomobile. Podstavijo dve mreži iz močnih vrvi, eno za prednji, drugo za zadnji kolesi. Šofer zapelje avto na mreži. Zrjav spusti dolgo kovinsko vrv, nanjo priveže mrežo, s škripcem dvigne avto v vis, zavrti žrjava ter pologa-ma spuščajo vs to težo skozi odprtino parnikovega skladišča. Tri smo naložili. Kakor je vse varno in brezhibno deluje, pa vendar noben vozač ne ostane v avtokaru, ko ga dvigajo in spuščajo.

Ob odhodu — stemnilo se je že, je zapiskala godba običajne koračnice. Tedaj so pričeli vriskati na krovu in na obrežju; vkrcali smo nekaj Afrikanrov (rojenih Južnoafričanov), ki so se na ta način poslavljali od svojcev.

Zavozili smo v temno noč; ampak temno je bilo le nebo, v pristanišču samem in na obrežju je gorelo vse polno žarnic in obličnic, dokler ni-smo skozi zahodni preliv prešli mimo Wighta in zavili v široki Rokav.

Dva dni se vozimo od tedaj, pa celine nismo videli nikjer. Bretonski obali smo se sicer pribli-

žali, pa nismo videli niti strmega obrežja tega polotoka, niti skrajnega otoka Ouessant. Popoldan je megla zastirala obzor in je naš Adolf neprijetno piskal, popoldan pa smo bili že onstran Francije in smo se vozili preko širokega Biskaj-skega zaliva. Danes je nebo jasno, morje pa temno-modro in povsem mirno, dasi je ta zaliv zloglasen po strahovitih viharjih, pa le ob hladnem letnem času.

To jutro se mi je zgodila nesrečica. Ko se zbudim, je ura kazala že nekaj čez sedmo. Da sta moja tovariša tičala še pod odejo, me ni motilo. Ko stopim na krov, vse prazno; mornarji snažijo pod. »Kako da še vse spi?« si mislim, ko me na-govori znanec: »Tako zgodaj že na izprehodu?« Pojasil mi je, da so prejšnji večer nabili na oglas-no desko, naj časomere potkenemo za poldrugo uro nazaj, da se naše ure ujemajo s kraljevim časom; smo namreč že 5 stopinj zahodno od glav-nega meridijsa. Ta oglas sem prezrl; odtod po-mota, ki pa ni škodila nikomur.

Neprestano srečujemo ladje. So potniki, da na-tikajo daljnogled in ugičlje, kakšni parniki so to, odkod in kam plovejo. Na rilcu vsakega parnika visi kratka zastava mesta, odkoder ladja prihaja (Hamburg), na koncu pa zastava domače države (Nemčija). Če se srečata parnika iste linije, v po-zdrav potegneta od jambora do jambora vrv s pisanimi zastavicami. Srečali smo ladjo Watussi Woermannove linije in se tako pozdravili. Maha-nje z robcji je v takem služaju neizogibno. Vračala se je s potovanja krog Afrike.

Na parniku se razvija domačnost. Otroci se pode po krovih, se igrajo, kriče, za spremembo pa tudi jokajo. Obrednice imajo lastno. Tega družbi-čar v kadinem salonu igrajo skat ali mariage, po-dnevni pa na krovu igrajo, ki niso kaj duhovite. Prva skupina si meče kavčukaste obroče; za žogo je premalo prostora. Druga skupina si je s kredo na-risala tri istosrednične kroge in meče vanje plošče iz kavčuka. Tretja skupina igra shuffleboard: z drogovci potiska lesene plošče v ploskev, razde-ljeno na kvadrate.

Kako da sem šel na morje? Poslal me je — zdravnik. Prav zares. Lepega dne se napotim k prijatelju, naj mi preišče zdravje. Korak je bil usodepoln. V učenih izrazih — podajam jih po-ljudno, prikrrojene za javnost — mi je zapisal: »Vsako zimo čuti spremembo v pljučih; od časa do časa zakašlja, leva pljuča diha poostreno; čuje se neko pikanje (kje, ni označeno); srce se je — menda od mladosti sem — nekoliko razširilo.« Ko me je tako dejal v nič, pa hudo domišljivo pristavi: »Sicer je pa še dobro ohranjen.« Končni izvid se je glasil: »Potrebuje daljšega odmora, če mogoče, na morju.« Allright, Mr. Matthew! Bog te blago-slovi, da si me pravočasno opozoril na nevarnost, ki je pretila umrljivemu delu mojega jaza! — »Tu stojim, ne morem drugače; tako mi pomagaj Bog in njegov sv. evangelič,« se glasi znan izrek iz cerkvene zgodovine.

društva skrijejo pod plašč svoje humanitarosti in onemogočijo izterjavanje dolga. Toda naši gasilci so prodali vse paradne kroje in s kupnino plačali motorko.

Slovesnost petdesetletnice prične v nedeljo 28. t. m. zvečer s slavnostno predstavo Finžgarjevega »Divjega lovca« v bivšem naravnem orlovskem stadionu, v slikoviti dolini Matjaževki tik pri izviru Ljubljanice. Cela vas je zrasla zadnji teden v ljubki dolinici, cerkev z baročnim stolpom, grunti in bajte; prepad, v katerega padeta Janez in Majda, je kar naraven. Režijo vodi preizkušeni strokovnjak g. Franc Furlan. Začetek je ob 8 zvečer.

Prihodno nedeljo 3. avgusta bo pa poleg ob-hodov, promenadnega koncerta pred Cankarjevimi spomenikom in raznih sprejemov popoldne ob 3 prav tako v Matjaževki velika jubilejna prireditev z najraznovrstnejšim sporedom. Vasica divjega lovca se bo spremenila v praveči velesejem. Obi-skovalci bodo imeli priliko preživeti lep popoldan sredi najbolj romantičnega kota vrhniške okolice. Še eno posebnost naj omenimo. Virjani niso naprosili pokroviteljstva raznih visokih funkco-narjev, ker jim ni za parado, ampak so s častnim predsedstvom počastili svoje resnične dobrotnike.

Notranjskem imajo svoj vodovod. Največja, ki bi ga najbolj rabila, Stari trg, ga nima. Dovažanje vode, vzdrževanje kapnic, v to uporabljano orodje in čas, nizko cenjeno, znaša letno nad pol milijona Din; požari zadnjih 10 let so povzročili škodo nad 4 milijone Din. Vsaj dve tretjini te škode (6 milj. dinarjev) bi tem krajem vodovod prihranil, če bi ga bili imeli!

Bog razsvetli vse dobre duhove, da bodo loški dolini zgradili vodovod in ukroti vse slabe duhove, da tega najpotrebnejšega dela ne bodo ovirali! Zaenkrat pa želimo gg. županem najboljši uspehi!

H

Cene goveji živini padajo
Slovenska Krajina, 24. julija.

Da cene goveji živini padajo, ni čuda. Druga košnja bo izredno slaba in naš kmet bo primoran prodati živino pod kakršnokoli ceno. V današnjih časih kupovati krmo pa pomeni gotovo izgubo.

Pred nekaj leti, ko je bila naša država še v živahnejših trgovskih stikih z Avstrijo, smo proda-jali živino še dokaj dobro, vsekakor pa 4 krat dražje kot sedaj. Da pri tem naš mali kmet niti od daleč ne more zadostiti svojim plačilnim dolž-nostim, je samo ob sebi umevno. Posebno ga tare plačevanje obresti, da o glavnici niti ne govorimo.

Pozdravljamo ukrep vlade, ki je izdala uredb-o o maksimalnih cenah pšenice in pričakujemo te tudi pri cenah goveje živine.

Glavno koncesijo za izvoz goveje živine in pra-šičev ima pri nas tverka Benko iz M. Sobote, ki ima tudi veliko tovarno mesnih izdelkov.

35 let župnik v eni tati

Jubilej g. konz. svetnika in dekana Josipa Weixla

G. konzist. svetnik Josip Weixl se je rodil 2. oktobra 1867 v Zerkovcih v hotki župniji. Po končani gimnaziji je bil sprejet v bogoslovje in dne 25. julija 1892 posvečen v mašnika. Njegova dušnopastirska služba je z malimi presledki ome-jena na župnijo Sv. Križa. Sv. Križ je bil določen za njegovo prvo mesto v dušnem pastirstvu. Dne 29. julija 1900 pa je postal župnik pri Sv. Križu, kjer so ga z velikim veseljem sprejeli. Če štejemo zraven še njegova kaplanska leta, deluje sedaj že tu nad 40 let.

Jasno je, da je neumorni in za vse dobro vneti dušni pastir v tem času vtisnil lepi križevski župniki globok pečat svojega poštvalnega dela. Kot gorečemu dušnemu pastirju mu je bila pred vsem pri srcu lepota hiše božje. Zasluge, ki si jih je tu pridobil, bodo ostale zapisane v srcih še poznim križevskim rodovom.

Kakor je na zunaj skrbel za lepoto hiše božje, ravno tako in s še večjo skrbjo je delal za blagor neumrjčih duš. Odkar je župnik pri Sv. Križu, je imel štirikrat sv. misijon in šestkrat birmovanje in sicer pod tremi škofi: dr. Mihaelom Napotnikom, dr. Andrejem Karlinom in sedanjim dr. Ivanom Tomažičem. Izbral je tudi vsako priliko, da bi dvignil in poživil versko zavest svojih faranov. Vneto vodi Marijino družbo, navdušuje mladino za Katoliško akcijo in epodbuja k prosvetnemu delu.

Za njegovega časa je bila ustanovljena tudi hranilnica in posojilnica, pri kateri je že od njene ustanovitve član načelstva. Vso to njegovo veliko in vsestransko kulturno delo, četudi je bilo vedno tiho in skoro neopazeno od drugih ter se v javnosti do danes ni nič o njem pisalo, je našlo priznanje tudi na visokih mestih. Za njegove zasluge ga je imenoval rajni škof dr. Andrej Karlin l. 1924 za kn.-šk. duhov. svetnika in čez štiri leta za konzistorijalnega svetovalca. L. 1924 je postal tudi dekan lutomerske dekanije. Tudi svetna oblast je dala posebno priznanje njegovemu velikemu kulturnemu delu in ga odlikovala z redom Sv. Save IV. vrste. Ko omenjamo njegove zasluge na kulturnem polju, ne smemo pozabiti omeniti, da je imel on že prej vojno ozke stike in zveze z narod-no zavedno prekmursko duhovščino, s Kleklo-m, rajnim Bašo in drugimi. Ko so po prevratu »bolj-ševiki delali veliko nevolu« v Prekmurju, sta dva duhovnika morala zbežati čez Muro, kjer ju je gostoljubno sprejel pod svojo streho g. Weixl.

Sprejem dijakov v železniško šolo v Belgradu

Zadnji rok je do 1. avgusta!

Železniška prometna šola v Belgradu bo sprejela 70 (sedemdeset) moških kandidatov, ki se žele posvetiti železniškemu poklicu. Ker je ta šola edina te vrste v državi in ker je med Slovenci mnogo brezposelnih matura-ntov in tudi dijakov, ki s skrbjo gledajo v bodočnost in ker nudi ta šola največje ugodnosti in gotov kruh, opozarjamo na to, da je rok za vlaganje prošenj razmeroma kratek. Da bi mogli naši dijaki (priporočamo zlasti onim, ki imajo že maturo in s tem boljše podlago in pogoje) uspešno tekmovati in se prijaviti v čim večjem številu, priobh-jemo pogoje za sprejem in potrebna poja-snila. — Pogoji za sprejem so:

1. da je kandidat izvršil najmanj s e d e m razredov gimnazije, realke, realne gimnazije ali trgovsko akademijo (vse druge šole so izključene);
 2. da je državljani kraljevine Jugoslavije;
 3. da je pravilno razvit in zdrav, da dobro vidi in sliši ter da spoznava barve;
 4. da ima najmanj 18, a največ 21 let, in
 5. da naredi sprejemni izpit.
- Učenci se izbirajo na podlagi konkurza. Prednost imajo odlični dijaki. Po zdravni-škem pregledu in sprejemnem izpitu stopajo v šolo 1. septembra 1935 s plačo 30 dinarjev dnevno. Sprejemni izpit se polaga iz:
- a) srbo-hrvatskega in slovenskega jezika (literatura, analiza, spis);
 - b) aritmetike in geometrije;
 - c) zemljepisa splošnega in posebnega iz Jugoslavije.
- Dijaki, ki končajo železniško šolo, dobe kvalifikacijo za uradnike in morejo napre-dovati do vključno pete skupine položajne plače.

Prošnje se morajo poslati v priporoče-nem pismu »Državni saobračajni železniški šoli« v Belgradu, Vojvode Mišića ulica št. 2 najkasneje do 1. avgusta 1935 z navedbo toč-nega naslova prosilca in najbližje železniške postaje. Uprava šole pregleda priglas-e do 20. avgusta 1935 in pošlje prosilec brez-plačne karte za Belgrad. Ako ne bodo spre-jeti, dobijo prosilec brezplačne karte za po-vratak.

Poleg prijave mora priložiti vsak kandi-dat sledeče originalne listine: izpriče-valo o izvršeni šoli, krstni list in odobrenje staršev in varuhov, overjeno od policijske oblasti, da se more kandidat vpisati v to šolo in njihovo obvezo, po sledečem besedilu:

»Odobravam sinu (ščitniku) da more stopiti v Državno prometno šolo v Belgradu, katero je dolžan obiskovati in končati, obnašajoč se po predpisih šole. Za ves čas šole je dolžan prisilno varčevati po šolskih predpisih. Privarčevani znesek se mu vrne po izvršeni šoli. Obvezan je hraniti se v šolski kuhinji in tudi stanovati v internatu v slučaju, da se ta vpelje. Po končani šoli je obvezan ostati v železniški službi najmanj šest let, brez pravice na ženitev v času pri-pravniške službe. Izjeme dovoljuje glavno ravnateljstvo železnice. V slučaju samovoljne zapustitve šole ali odpusta ali ako mu pre-neha služba po sili zakona ali po lastni krivdi, se obvezujem povrniti državni bla-gajni: ako je odšel iz šole, vse zneske, ali, ako je odšel iz službe, za nedosluzen čas so-razmeren del zneska, katerega je moj sin (ščitnik) prejel, kakor tudi povrniti škodo, ki bi jo eventualno v času šolanja napravil.

Datum. Podpis roditelja.

Overitev policijske oblasti.

Overitev policijske oblasti o državljan-stvu. —

Perilo je hitro oprano

če vzameš vedno
SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvala

H koncu naj omenimo še njegovo izredno ve-liko gostoljubnost in veliko naklonjenost dijaštvu. Brez laskanja rečemo, da je ravno njegova za-sluga, da se križevska župnija odlikuje po največ-jem številu duhovnikov v obširni lavantinski škofi-jii. V teh 35 letih, odkar župnikuje pri Sv. Križu g. konzist. svetnik Weixl, je bilo 17 novomašnikov. Njegova župnija se lahko ponaša, da ima sedaj skupno 18 živečih duhovnikov, od katerih zavze-majo nekateri odlična mesta, n. pr. prelat dr. Matija Slavič, ravnatelj dij. sem. dr. Alojzij Osterc, konz. svetnik in prof. Jožef Kardinar in drugi. Koliko do-brot je izkazal dijaštvu, zlasti križevskim študen-tom, to je zapisano samo v njegovi knjigi življenja. Želimo g. jubilarju, da bi mu On, v čigar službi je, podelil še mnogo srečnih in veselih dni ter mu dal dočakati pri Sv. Križu še zlati jubilej župniko-vanja. — Bog ga živi!

Prosilci, kateri ne prihajajo naravnost iz šole, morajo poleg gornjih listin priložiti še overitev pristojne policijske oblasti o tem, kje so bili ob časa odhoda iz šole, kaj so delali in kako so se vedli.

Prošnje, ki ne bodo ustrezale tem pogo-jem ali ki ne bodo zadostno kolkovane (5 Din na prošnjo in 20 Din v prilogi) se ne bodo jemale v obzir.

Prejemke dobivajo dijaki koncem mese-ca za nazaj ter je potrebno, da se jim pre-skrbe za prvi mesec denarna sredstva za vzdrževanje. n—g.

Solnečne opekline zdravi najsigur-neje **KAMILA** krema in olje. Za solnečne neprekosljivo.

Organistu Jos. Sicherlu v spomin

Kdo bi si bil pač mogel misliti, da bomo na-sega dobrega g. Josipa Sicherla tako nepričako-vano hitro izgubili! Saj se je udeležil še skoraj vseh prireditelj evharističnega kongresa, tudi čudovito lepe nočne procesije moč in fantov, z bakljo v roki! Seveda je bil več dni že zelo oslabiljen, ker mu je želodec popolnoma odpovedal. Vendar smo upali, da bo njegova krepka narava tudi te težave premagala. Ni jih. V četrtek, 4. julija, je bil pre-viden, v nedeljo, 7. julija ob 1 popoldne je umrl. Do zadnjega je bil pri zavesti. Sam si je zaželel smrti, ker so bile bolečine vsled notranjega vnetja silne. 4. marca letos je doživel 75 let. A bi mu jih nihče ne bil prisodil. Tako čvrsto jih je nosil.

Orglarsko šolo je dovršil 14. avgusta 1879 v Ljubljani. Kot organist je služboval dve leti na Rovih, 7 let v Krašnji, 18 let v Žužemberku, 12 let v Ribnici in zopet 4 leta v Žužemberku. Ostal je neozdraven. 27. aprila 1922 je stopil v pokoj in se naselil pri svojem bratu Ivanu, posestniku in vrt-narju v Domžalah. Pa tudi v pokolu ta dobri »vrt-narjev stric« — tako so ga ljudje splošno nazivali — ni miroval. Do zadnjega je orgal in vodil petje pri očetih lazarijih v Grobljah. Kot odbornik hranilnice in posojilnice v Domžalah ni brez zelo tehtnega vzroka zamudil niti ene uradne ure. Kjer in kakor je mogel, je z ljubeznijo deloval za kulturni in gospodarski procvet ljudstva. Zložil je tudi celo vrsto lepih pesmi, ki so se ljudstvu zelo pri-ljubile. Nad vse pa je ljubil Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Vseh 13 let, kar je bil v Domžalah, je redno vsako jutro, če ni imel opravilo v Grobljah, prišel pol ure pred začetkom sv. maše v cerkev, opravil pobožnost sv. križevega pota in pristopil k sv. obhajilu. In to tudi v najslabšem vremenu, v mrazu, dežju in snegu!

Kako zelo je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb 9. julija. Pet duhovnikov, vodja stolnega kora mons. Stanko Premrl, do 20 tovarišev orga-nistov, ogromno ljudstva ga je spremljalo na zad-nji poti. Organizirani so v srce segajoče zapeli 3 žalo-stinke in pri kvičanju. In župnik se je ob odprtem grobu zahvalil blagemu pokopniku za vse obilno delo, ki ga je izvrševal v blagor ljudstva, pred-vsem pa za njegov čudoviti zgled v ljubezni do prev. Evharistije. Bodi mu Bog za vse to prav obilni plačnik!

Franc Bernik.

Težki časi steklarjev

Trbovlje, 25. julija

Steklarjem se obetajo zopet slabi časi. V so-boto bodo menda pogasili veliko bano ali peč, s 1. avgustom bo ustavljen obrat pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini, v Straži je pa delo itak že počivalo dva meseca in prične delno šele v kratkem zopet obratovati.

Pravijo, da so zaloge prenatrpane in ni dovolj odjemalcev. Res je pa tudi to, da so se stroji močno izpopolnili, ter se z njimi veliko več napravi, kakor je potreba. Trpi seveda vedno le ubogi de-lavec.

Gasilski junaki na Verdu

(Gasilska četa na Verdu slavi svojo 50-letnico)

Vrhnika.

V sosednji vasi, v Verdu se močno pripravljajo na proslavo petdesetletnice tamošnje gasilske čete. Gotovo je ni daleč naokoli gasilske družine, ki bi lahko s tolikšnim ponosom zrla na svojo preteklost, kakor ta letošnja jubilarntka. Kjerkoli zapoje rdeči petelin, skoraj vedno slišiš, da so bili Virjani spet prvi na mestu. In dostikrat se je zgodilo, da nismo niti slutili o kakšnem ognju daleč kje za hribi, pa je poklical telefon na vrhniško pošto: »Pošljite nam Virjane!«

Strumna disciplina, Mevilne dobro organizi-rane vaje, stalno strokovno nadzorstvo nad oro-djem, lasten avto, vse to omogoča četi smotno in hitro pomoč pri požarih. V teku 50 let svojega obstoja je četa intervenirala pri nič manj kot 138 požarih in je imela v tem času 163 velikih vaj. Vkljub temu pa je bilo le malo veseljačenja. Ve-selice so bile redke, toda kakor so Virjani kaj pri-redili, je bilo vedno nekaj boljšega. Značilen za miselnost teh vrlih samaritancev je naslednji do-godek. Pred vojno si je društvo omislilo veliko motorko. Deželni odbor je obljubil prispevati v letnih obrokih za odplačevanje dolga, toda vojska je te prispevke ustavila. Virjani bi lahko napravili tako, kot se žal danes čisto dogaja, da se gasilna

Podzemeljska jezera naj dajo vodo

Iz podzemeljskih jezer Križne jame naj dobi Stari trg zdravo vodo

Stari trg pri Rakeku, 24. julija

Od 23. t. m. dalje dela večja družba (jamarji s tajnikom g. Michlerjem in ban. tehnik z inž. g. Koberjarjem, kakor je Slovenec že poročal) v Križ-ni jami. To pot ne gre toliko za nova razkritja, ampak bolj za točno merjenje in napravo skie o dosedanjih razkritjih v tej razširjeni jami (več km z mnogimi rovi in jezeri) v upanju, da bo mogoče celo loško dolino preskrbeti iz Križne jame z vodo. Dosedanje ugotovitve so zelo ugodne! 2 km severno od mesta Loža, severozahodno od vrha Križne gore ob njenem vznožju, je vhod v Križno jamo. V jami, približno pod ban. cesto severno od Loža, kjer cesto doseže kolovoz iz Podloža, jugo-vzhodno od vhoda v jamo, leži v nadmorski višini ca 620 m več jezera skoro na isti višini, čisto blizu skupaj, po ca 6 m širokih, po ca 2 do 4 m glo-bokih, različno dolgih (najdaljše ca 300 m), ki so najbrže v zvezi tudi še z drugimi vodnimi votlinami.

Ti naravni rezevarji vsebujejo najmanj 10 milj. litrov dobro filtrirane, kristalno čiste, 8° C mrzle vode, ki bi zadostovala ob primernem var-čevanju tudi v najdaljši suši za vse ljudi in za živino tam, kjer zmanjka vode v napajališčih. Tudi bi voda dosegla brez strojnega pogona vsa naselja do višine 610 m t. j. vse v dolini ležeče vasi in mesto s predmestji vred. Skoro vse občine na

Obiščite obrtno razstavo

v Radovljici od 21. jul. do 15. avg. 1935

Ljubljanske vesti:

Boj med postreškimi in „štokglazarji“

Ljubljana, 26. julija.

Sprico raznih političnih senzacij, razkritij in odkritij, morskoga volka in neznosne vročine, je Ljubljana kar prežra napeto borbo okoli kolodvora pa tudi po vsem mestu in ki se je prav v zadnjih dnevih posebno zaostila.

Ta boj vodijo med seboj naši častivredni postreški, »plavci in »rdečci in pa manj častivredni »štokglazarji. Barve postreškov kajpa ne pomenijo kakšne morebitne razlike v svetovnem ali političnem prepričanju, temveč le razliko, kateremu društvu pripadajo, ali pravim postreškom, ali komisijonarjem. Oboji pa se zadnja leta hudo ujemajo v soglasnem prepričanju, da so se razmere hudo poslabšale, saj še celo fina gospoda najraje sama nosi kovčke. Pisem ne raznašajo več med ljudmi. S tem so postreški dobro zaslužili. Seveda, ko ima sedaj že skoraj vsaka pisarna svoj telefon in kmalu ga bo imela vsaka hiša. Mestni pogrebni zavod pa tudi kaj nerad najema postreške za pogrebe in čuvaje. V zadnjem času se zdi, da zaradi krize ljudje celo manj mrjo. Kamor se ubogi postrešek obrne, povsod se je vse obrnilo na slabše!

Pa vse bi še bilo in bi za silo šlo, ko bi le teh nesrečnih »štokglazarjev in drugih takih ne bilo. Ti odjemljejo postreškom še zadnji kos kruha. Pride recimo sedaj kakšen izletnik v Ljubljano, z dvema tremi kovčgi, pa ti priskočijo kar trije »štokglazarji in ti prenosov kovčge s perona na avto ali kamoržekoli. Nič čudnega ni, ako se pri tem postrešek pridruži in reče zraven se kaj hujšega nad to umazano konkurenco. Ogorčenje postreškov je umerno. Postrešek plača davke, plača pri svojem društvu članarino, mora skrbeti

za dostojno uniformo, »štokglazarje mu pa odjemlje kruh, čeprav ne plača ne davkov, nima uniforme in ne odgovornosti za prtljago. Odkar Ljubljana obstoji, še noben postrešek ni pofulil niti koščka prtljage, prav dostikrat pa se je čulo, da jo je kakšna »baraba, ki se je ponujal za nosača.

Tako se je zgodilo, da so v zadnjem času organizirali postreški na kolodvoru samoobrambo. Vsakega, ki se na kolodvoru ali kjerkoli ponuja za nosača in sploh za dela, ki pritičejo le postrešku, postreški brž pograbi in hop z njim v roke najbližjemu stražniku. Ta ga po navadi odvede v luknjo, policijski uradnik ga zaslišuje, mu grozi z najhujšimi kaznimi (dosmrtna robija itd.), brezposelnost pa javka, da nima niti za en »štamperl, kaj šele za kruh, vmes prosí uradnika, naj mu da tisto, kar ostane od cigare, to se pravi »čikeet in tako gre to zasliševanje naprej. Najmanjše število lažnih otrok, ki ga tak prijet »štokglazarje navede, je sedem, če ne celo kar osem ali deset. Gospod višji uradnik mora že razumeti, da išče človek kakšen majhen zaslužek. Uradnik ga svari, da imajo postreški še več otrok in ne gre, da bi takle »štokglazarje odjedali poštenim davkoplačevalcem kruh.

S policije odide nato stražnik z nesrečnim »štokglazarjem in debelim sveženj spisov na magistrat, kjer se ponovi isto, kar na policiji. Uradnik bi rad zločinca kaznoval, toda kje naj »štokglazarje vzame denar, zadnji fleek je izdal za kozarček »ta zelenega. Tako odide »zločinec s celo kožo z magistrata ter se takoj za prvino vlogom ponudi trgovcu, da bi peljal blago na kolodvor...

Taki so sedanji boji postreškov.

ZAHVALNI DAN ZA MILOSTI EVHAR. KONGRESA. Jutri v nedeljo 28. julija bo v zahvalo za milosti kongresa v stolnici ob 10 slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo bo daroval prevzvišeni g. škof dr. Gregorij ROZMAN, ob pol 10 bo pa zahvalna pridiga. Po sv. maši se izpostavi sv. Rešnje telo in zapoje zahvalna pesem. — Tudi v vseh drugih župnih cerkvah se bodo opravile zahvalne sv. maše. Varnike najviljudneje vabimo, da se zahvalne sv. maše udeležijo v obilnem številu.

Spominška slovesnost na evh. kongres. Drevo ob 8 priredi v veliki dvorani hotela Union Prosvetna zveza spominško proslavo evharističnega kongresa s sledečim sporedom: 1. Govor dr. St. Zitka, predsednika Pripravljalnega odbora; 2. Svečanosti bojevnikov v Lurdu; 3. »Ave Maria; 4. Evharistični kongres v Ljubljani. — Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7 in zvečer pri večernih blagajnah. Ker nastopa v filmu velikanska množica Ljubljancov, naših odličnih osebnosti cerkvenega in svetnega stanu, zato je film nadvse zanimiv. Lepše ne moremo obnoviti spomin na nepozabljive dneve, kakor, da drevi prisostvujemo tej prireditvi in gledamo na platnu prizore, ki so se v resnici vrteli pred nami pred mesec dni. Cene so sledeče: 8, 6, 4 in 2 Din. Ker stojšče ni, zato prosimo, da si pravočasno preskrbite sedeže. Z istim programom se prireditve ponovi jutri ob 11 dopoldne za mladino, popoldan ob 17 in zvečer ob 20.

Sv. maša za izletnike in turiste bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15 pred odhodom gorenjskega turističnega vlaka.

Korošci in prijatelji Koroške. V sredo dne 31. julija ob 7 zjutraj bo daroval v cerkvi Srca Jezusovega na Taboru v Ljubljani naš častni član in pisatelj g. Fran Ksaver Meško sv. mašo zadušnico za nedavno umrle koroške borce in voditelje dr. Brejca, generala Maistra, dr. Rožiča in majorja Lavriča. Naša dolžnost je, da se vsi brez izjeme udeležimo maše in s tem počastimo spomin za Koroško zaslužnih pokojnikov. — Klub koroških Slovencev.

Praznik avtoizvoščkov. Na praznik svetega Krištofa, to je 25. julija, so imeli ljubljanski avtoizvoščki lepo proslavo svojega patrona. Cerkev sv. Krištofa za Bežigradom je bila lepo okrašena s cvetjem in zelenjem ter polna nenavadnega občinstva, namreč avtoizvoščkov ter njihovih svojcev, ki so prispeli s svojimi vozili s predsednikom g. Karlom Jeršino na čelu. Po maši je avtoizvoščke lepo nagovoril p. Kazimir Zakrajšek, ki je tudi blagoslovil plakete, podobno sv. Krištofa, priprane na avtomobilih. Vsa slovesnost je potekla v zelo prijetnem načinu.

Počitniška kotonija mestne občine Ljubljana, ki je na letovanju na morju v Sv. Jakov-Silje-

vici, se vrne v Ljubljano v ponedeljek, dne 29. jul. z vlakom, ki prihaja iz Dolenjske ob 20.36. — Počitniška kolonija, ki je na letovanju, v Poljanah, se vrne v Ljubljano v ponedeljek, dne 29. julija z vlakom, ki pride z Gorenjske ob 19.23. — Starše opozarjamo, naj pridejo na glavni kolodvor po svoje otroke. — Mestni socijalni politični urad.

Prošnja magistratu. Prejeli smo: Na Trnovskem pristanu št. 3 stanuje več ljudi. Za stanovalce te male stanovanjske mesne hiše še vedno ni rešeno vprašanje, kaj bo obč. uprava ukrenila, da tamkaj nastanjeni stanovniki 1. avgusta ne bodo deložirani, kakor baje nameravajo. Bivša Jelovškova šupa se mora podreti vsled regulacije Ljubljaničev in njenega obrežja. Upravičeno pa je, da se na tem mestu podčrta, da so stanovniki Trnovskega pristanišča 3, ki imajo odpovedano, namesto, da bi jih premestili v drugo stanovanje: 1. magistr. uslužbenici in meščani in 2. pa še družinski očetje. — Zgoraj navedeni so torej danes v zadnjem trenotku še vedno pripuščeni samem sebi, da tavajo in iščejo stanovanje, seveda brez uspeha, ker za draga stanovanja nimajo primernega zaslužka. Vseled te žalostne resnice se vprašanje še dalje nerešeno razvija. Vprašamo merodajne faktorje, ali ni naravno in upravičeno, da naj marljiv in zanesljiv uslužbenec stanuje nepreganjan v mestnih stanovanjih, torej ne samo iz službenih ozirov, marveč tudi zato, ker je in mora ostati zanesljiv plačnik stanovanja. Upravičeno svetujemo občinski upravi, da prepreči krivico mirnemu in zasluživemu mestn. delavcu. — R.

Ciganka umrla na Večni poti. Prebrisano so so znani cigani Nikolčiči, ki se sedaj navadno klatijo okoli Ljubljane, potegnili ljubljansko policijo, s čimer so se hoteli maščevati obenem tudi nad orožniki tam nekje v litjskem okraju. Sročili so šli skozi Ljubljano štirje ciganski vozovi polni ciganov, cigank in ciganske drobiže. Vozovi so se ustavili na začetku Večne poti za Carmanovo gostinjo. Tedaj je 70-letna ciganka Nikolčička umrla. Cigani so smrt sporočili policiji, zaradi pa namignili, da je ciganka umrla najbrže zaradi tega, ker so nekje v litjskem okraju »napadli« uboge cigane orožniki in jih pretepili, najbolj pa da so pretepili pokojnico, ki je za poškodbami umrla. Policija seveda ni hotela verjeti takim ciganskim lažem, vendar pa je poslala na kraj mesta, kjer je ciganka ležala, svojo komisijo. Zdravstveni svednik dr. Lužar in višji kriminalni nadzornik Matija Močnik sta takoj ugotovila, da na ciganskih trditvah ni trope resnice in da na truplu mrtve ciganke ni niti najmanjše rane ali kakšne druge poškodbe. Ciganka je umrla docela naravne smrti. Popoldne ob 4 je bila sodna obdukcija, ki je potrdila isto. Zakaj so cigani hoteli spraviti na led policijo, se je kmalu izkazalo. Tam za Sevo žive namreč dobrosrčni kmetje, okrog katerih so cigani beračji ter počeli razne čarovniške umet-

našnje dobe, dr. Rudolf z Dunaja. — Popoldne: Vrline, potrebne kristjanom današnjega časa, p. Martin dale (angl.). — Zvečer: soirée de récéption, ki ga prirede društva kat. visokošolcev.

3. septembra dopoldne zborovanje: Na kakšen način ustvarjajo dijaške organizacije kristjana današnje dobe, govorita R. Garric, voditelj Equipos sociales de France, in Mme Schlüter-Hermkes iz Berlina. — Popoldne sprejem na mestnem rotovzu, istočasno zborovanje duhovnih voditeljev studentskih organizacij.

4. septembra dopoldne predavanje: Strokovna delavnost katoliških studentov, abbé Gremaud, generalni tajnik Pax Romane (franc.). — Popoldne odhod v Olomouc in avtobusni izlet na Sv. Kopeček.

5. septembra dopoldne: slovesna maša, sprejem pri dr. Prečanu, nadškofu olomuškem. — Popoldne izlet v Batove tovarne v Zlinu, obisk Velehrada in odhod v Bratislavo.

6. septembra v Bratislavi: zborovanje studentk, medicincev, juristov, uradnikov vseučiliških revij in časopisov. — Popoldne zborovanje s pozdravi in predavanjem Čeha dr. Hruševskega: Katolicizem v CSR. Nato izlet na Devin, zvečer večer narodne umetnosti in studentski večer.

7. septembra maša po vzhodnem obredu, dopoldne zborovanje sekcij (tiskovne, Pro reditu, misijonske, socialne, finančne itd.) s predavanjem Slovaka dr. Tisa: Tisk v službi katoliške misli.

8. septembra slovesna zaključna sv. maša, ki jo služi msgr. A. Hlinka, nato skupno zborovanje in banket ob slovesu.

V okviru tega kongresa se sestanejo tudi zastopniki slovanskih katoliških narodov in imajo kratka zborovanja o svojih zadevah. Program je sledeč: 31. avgusta prihod, zvečer prijateljska ve-

Mariborske vesti:

Otroci beračijo...

Zaradi strogega nadzorstva, ki ga vrši policija, so v mestu redki slučaj, da bi mali otroci beračili. Malokrat se še ponovi prizor, kakor so ga opazovali ljudje včeraj na Trgu Svobode. Stražnik je gnil trojico jokajočih, razcapanih malčkov pred seboj. Zalotil jih je pri beračenju. Otroci so bili iz Jarenine, stari 6-9 let, ter so pripovedovali, da so jih njihovi domači poslali na beraško pot, ker se jim slabo godi. V oskrbo jih je vzel zaenkrat mestni mladinski dom, ki jih je poslal domov. — Druga pa je slika, ko prestopiš mestno mejo. Na potnika navalijo mali berački, mu ponujajo cvetje, ga prosijo s povzdignjenimi rokami in nekateri so pravi mojstri v mehčanju trdih sre. Tako nazorno znajo pripovedovati o bedi in revščini, ki vlada doma, da dobijo slednjiš zahtevani dinar. Če pa se hoče darovalec osebno prepričati o rev-

Slaboumna požigalka. V Moti je nastal požar pri posestniku Francu Krajncu. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje ter napravil 10.000 Din škodo. Sumijo, da je zažgala neka slaboumna ženska.

Naučite otroke plavanja. Starši, ki želijo, da se nauče njihovi otroci dobro plavati, naj jih pošljejo v plavalni tečaj, ki se prične s prihodnjim tednom v kopališču na Mariborskem otoku. Tu se otroci naučijo pod strokovnim vodstvom pravilno plavati. Prijave se sprejemajo vsak dan ob 11 dopoldne.

Vodovod pri Sv. Duhu. Slavnostna otvoritev popravljene vodovoda pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu bo jutri v nedeljo.

Banovinski kolki po 50 par za takso na najlepših reklamah (plakatih itd.) se dobijo na sreskem načelstvu Maribor levi breg soba št. 33.

Z motorjem v otroka. Huda nesreča se je pripetila v četrtek popoldne na odcepu ceste proti Mariborskemu otoku v Kamnici. Mimo gruče ljudi, ki je izstopala iz avtobusa, je švignil motociklist s prikloleco ter podrl na tla 4 letno Tatjano, hčerko lekarnarja g. Mavra v Gosposki ulici. Deklece je zadobilo precej hude poškodbe na hrbtu in nogi. Motociklist je odpeljal naprej, vendar se je posrečilo ugotoviti njegovo številko in s tem tudi voznika. Ranjeno deklec je šofer mestnega avtobusa naglo zapeljal na rešilno postajo v mesto, odkoder so jo odpeljali v bolnico.

Svoje telefonsko številko je dobil socijalno-politični oddelek mestnega načelstva, in sicer ima sedaj št. 27-54.

Ribe na trgu. Včeraj so se prodajale velike sardele po 12, postvri po 36 in jegulje po 26 Din za kg.

Odlikovanje mariborskih avtomobilistov. Centrala avtomobilskega kluba kr. Jugoslavije v Beogradu je odlikovala za zasluge na polju avtomobilizma predsednika mariborske sekcije Ferda Pinterja in I. podpredsednika Karla Pugla z zlato klubsko iglo — dr. Vilko Marina in inž. Ferda Fridana pa s srebrno klubsko iglo.

Slovesen zaključek šolskega leta bo na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v torek, dne 30. julija ob 9 dopoldne. Kmetovalci in prijatelji zavoda vabljani!

V visoki starosti 84 let je umrla v Plinarniški ulici 13 preužitkarica Marija Javornik. Naj počiva v miru!

Same za poskušnjo so začeli včeraj postavljati nove kandelabre na promenadi. Kandelabri namreč niso vili v projektirani obliki in sedaj se občina pomišlja, da bi jih prevzela. Kandelabre

Slovesna otvoritev
novega planinskega letovišča
PENSION LOBNICA na SMOL-
NIKU dne 11. avgusta.

nije ali boljše rečeno sleparije. Orožniki so zato cigane seveda pregnali. Odhod taka jeza ciganov na orožnike. Truplo ciganke je bilo prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Nekateri člani veleugledne rodbine Nikolčičev bodo pa imeli zaradi te potegavščine še sitnosti z oblastmi.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, mr. Ustar, Selenburgova ul. 7

čerja. — 1. septembra udeležba na otvoritveni slavnosti kongresa Pax Romane, popoldne izlet v Staro Boleslavo (mučniško mesto sv. Vavla).

2. septembra dopoldne udeležba na zborovanju Pax Romane, popoldne zborovanje Slavie Catholice, kjer bodo podani referati in koreferati: O delu Slovanov na polju verskega združevanja, referat: Slovenci (dr. Grivec), koreferat: Hrvati; na polju socialnem, referat: Čehi, koreferat: Slovaki; na polju kulturnem, referat: Poljaki, koreferat: Ukrajinci.

3. septembra celodnevni izlet v Oboršče, Pribram (znano češko rudarsko mesto, ogled srebrnih rudnikov), Svato Horo, Sv. Jana in na Karlov Tyn.

4. septembra dopoldne razgovori in debata v komisijah (organizacijski, tiskovni itd.). Popoldne, če ne odide večina slovanskih delegatov na Moravo in na Slovaško, nadaljevanje razgovorov. Potem razhod.

Ves ta program obeh kongresov obeta, da bodo katoliški izobraženci vsega sveta, ki se zberejo tiste dni v CSR, odnesli mnogo pozitivnega od globokih predavanj, zlasti pa še od debat in razgovorov z zastopniki vseh narodov. Zato pričakujemo kar največ udeležencev, da bomo obenem dostojno predstavljali slovansko katoliško življenje.

Široški so proračunani sledeče: Kdor se udeleži vseh zborovanj in vseh prireditiv Pax Romane (torej tudi recepcij, banketov i. pod.) — ne more pa na celodnevni izlet 2. septembra — stane preskrba circa 700 Din, z izletom na Moravo in na Slovaško circa 1000 Din. Kdor se udeleži samo zborovanja in izletov Slavie Catholice, stane vse 360 Din — obenem z izletom v Staro Boleslavo in oni celodnevni izlet. Vožnja stane (brzi vlak, v CSR 33% popusta): čez Jesenice in Linz v Prago 400 Din ter Bratislava—Dunaj—Graz—Ljubljana 420 Din.

žini njihovega doma, potem ti malčki po večini izginejo kakor kafa. Takih otroških beračev je v mariborski neposredni okolici vsepovsod. Včasih jih je kar cela tropa. Nekateri imajo kar svoja stalna mesta, kot na primer dohod mesta na Mariborski otok, kjer mlada dekleta vsiljujejo ljudem cvetje in jadicujejo, kako budo je doma, v resnici pa ni stvarne potrebe, da bi morala beračiti. Večina otrok nabere denar za pravi sama. Hudo je gledati trope otrok v Betnavskem gozdu ali v Grajskem logu, kako se družijo z odraslimi potepuhi, pri katerih imajo že sedaj v mladosti najboljše šolo za zavoženo življenje, ter igrajo za naberačni denar. Beračenju otrok v predmestjih bi morala posvečati pristojna oblastva — okoliške občine in okrajno glavarstvo več pozornosti.

bodo zaenkrat postavili, potem pa naj odloči javna kritika.

Poselska zveza priredi jutri v nedeljo izlet na Gorco pri Sv. Petru pri Mariboru. Odhod točno ob 15 od stolne cerkve.

Sedmo obletnico škofovskega posvečenja bo obhajal vladika dr. Ivan Tomažič prihodnji četrtek 1. avgusta. V stolnici bo ob 8 slovesno pontifikalno sveto opravilo.

Češki učitelji v Mariboru. V četrtek zvečer je prispelo v Maribor 60 moravskih učiteljev, ki se vračajo s svojimi avtoci z morja na Češko-slovaško. Sročili so prispeli v Maribor iz Ljubljane češki agrarni akademiki, 66 po številu.

Poslovilni večer konzula Ševčika se vrši drevi ob pol 9 pri Orlu.

Znanstveniki na obiskih. Zadnje dneve se je mudil v Mariboru vseuč. prof. Franjo Fancev iz Zagreba. V študijski knjižnici in ban. arhivu je proučeval kajkavške rokopise. Včeraj je bil v Mariboru spomeniški konservator dr. Stela in pa vseuč. prof. Saria, ki organizira mednarodno študijsko potovanje podonavskih arheologov.

Brežični telefon je dobila mariborska finančna kontrola. Ze začetkom julija so ji montirali telefonski aparat, samo žice še ni, ki bi novega odjemalca vezala s telefonsko centralo, ker je tudi poštna uprava nima. Ker se je poprej razglasilo, da ima finančna kontrola že svoj telefon, je sedaj veliko jeze, ker jo ljudje zastojni iščejo.

Celje

Vojni minister v Celju. Včeraj dopoldne se je mudil v Celju vojni minister, armijski general g. Pero Živkovič.

V celjski bolnišnici se zdravi župan iz Šmartne ob Paki g. Martin Steblovnik, ki je bil operiran zaradi vnetja slepca.

Umrla sta Mešiček Franc, posestnik, 45 let, Zgornje Negonje pri Rog. Slatini, v Celju na Glavnem trgu 16, pa Žiška Marija, vdova po mehaniku v starosti 73 let. N. v m. p.

Romanje k Mariji Bistrici. K Mariji Bistrici bo meseca avgusta večje romanje. Iz Celja pojde vlak v soboto, dne 24. avgusta. Med potjo obiščejo romarji cerkvo sv. Roka pri Šmarju, kjer bo sv. maša in pridiga. V nedeljo dne 25. avgusta se vrnejo romarji čez Rajhenburg, kjer bo zopet cerkveno opravilo. Udeleženci naj se oglasijo pri svojih dušnih pastirjih oziroma pri oo. kapucinih v Celju. Enako romanje se isti čas pripravlja za ptujski okraj. Število in imena udeležencev naj si zapišejo gg. dušni pastirji, ki naj sprejemajo tudi voznino. Število udeležencev pa naj naznani vsaj do 5. avgusta kapucinskemu samostanu v Celju. Vse drugo se bo še pravočasno uredilo, kakor hitro se bo oglasilo dovolj romarjev (700) bodisi za en ali drugi vlak. Iz Ptuja pojdejo romarji v ponedeljek, dne 26. avgusta. Za Celjane znaša vlak 42 Din za osebo, za Ptujčane pa 48 Din.

Ptuj

Smrtna kosa. V Pacinju je umrla Marija Brodnjak, žena posestnika, stara 76 let. V Rogoznici pa je umrla Janez Grandušek, užitar, star 69 let. Naj počivata v miru!

Nezgode. Pri žetvi trave si je odsekala palec leve roke 40 letna Marija Munda, hči posestnika pri Sv. Tomažu v Slov. goricah. V Drbitineh pri Sv. Andražu v Slov. goricah je prišel 6 letni Družovič Stanko, sin posestnika, v mlatični stroj, ko je bil v teku, in mu zmečkal docela levo nogo. — Obadva se zdravita v ptujski bolnišnici.

Rogaška Slatina

Letošnja glavna sezona bo, kakor sedaj kaže, še dosti dobra. Gastov je sedaj zelo veliko, tako da se skoraj ne more dobiti nobene sobe. Če bi še Madjari in Avstrijci prišli v takem številu kot druga leta, potem bi bila letošnja sezona naravnost rekordna. Ne moremo pa tega trditi glede denarnega prometa, ker se letos skoraj vedno in vsepovsod po tukajšnjih lokalih opaža skrajna štednja gostov.

Dr. Korošec v Rog. Slatini. V sredo je prispel iz Celja sem g. minister dr. Korošec popolnoma nepričakovano. Med potoma se je ustavil v Šmarju pri Jelšah, kjer si je ogledal okrajno glavarstvo. V Rog. Slatini je obiskal g. ministra arm. generala Živkoviča in se nato okrog 8 zvečer odpeljal nazaj.

Trbovlje

Kat. prosvetno društvo v Trbovljah ima v soboto zvečer ob 8 po daljšem odmoru zopet svojo sejo, kjer se bodo preračevala vsa zaostala dela, zato je dolžnost vsakega odbornika, da se seje udeleži.

Velikodušen dar. Bratovska skladnica kakor tudi protituberkulozna liga so poslale, kakor smo že poročali okoli 80 otrok na gorenjski zrak, da se okrepe. V sredo jih je po obiskal tukajšnji rudniški ravnatelj g. inž. Loskot, ter jim obenem pripeljal 12 zabojev raznovrstnega sadja. Kako so se otroci tega daru razveselili, si lahko mislimo. Zato ne bo odveč, da se mu starši za ta velikodušen dar javno zahvalimo.

Občinski davek na pse. Kakor običajno vsako leto, tako si morajo tudi letos nabaviti lastniki psov pasje znamke, in sicer najkasneje do 15. avgusta v občinskem uradu. Davek znaša 50 Din in 5 Din. Po tem označenem datumu, bo konjač vse pse, ki ne bodo imeli znamk, polovil in pokončal.

Kulturniobzornik

Mednarodni kongres katol. izobraženstva v CSR

Kakor smo že pisali, bo konec avgusta in prvi teden septembra v Pragi in Bratislavi na Češko-slovaškem velik mednarodni kongres katoliškega izobraženstva. Združeno se vršita kongresa mednarodne studentovske federacije Pax Romana, ki ima sedež v Švici, in kongres Slavie Catholice, slovanske take federacije. Program obeh kongresov je silno bogat in zanimiv ter bo po svoji aktualnosti veliko dal udeležencem. Na obo kongresa bo tudi slovensko kat. starešinstvo in dijaštvo poslalo svojo delegacijo, obenem vabi izobraženstvo v najširšem pomenu besede, da se prikladi za mednarodni in posebej zlasti slovanski kongres.

PROGRAM KONGRESA PAX ROMANA

31. avgusta seja direktorija federacije ter zastopnikov narodnih delegacij, zvečer prijateljski večer vseh udeležnikov.

1. septembra slavnostna otvoritev pod predsedništvom dr. K. Kasparja, nadškofa praškega, pri-masa češkega: otvoritveno zborovanje z govorom praškega nadškofa, primatorja mesta Prage dr. Baxe, zastopnika vlade in narodnih delegacij. — Popoldne Garden party, ki ga priredi strahovski opat dr. Zavoral na Strahovu ter skupno zborovanje na Strahovu.

2. septembra dopoldne zborovanje s predavanji: Pravi kristjan in današnji svet, p. dr. Bratko (franc.); Na kakšen način naj ustvarimo pravega kristjana da-

12 letni deček požigalec

Mlad podivjanec — strah Slovenskih goric

Maribor, 26. julija.

Ognjeni zublji, ki so se dvigali nad Palucevo domačijo v Smolincih pri Sv. Antonu v Slov. goricah, so opozorili javnost na slučaj, ki je v naših razmerah pač redek. Hišo posestnika Paluca Matije je zažgal 12letni Avgustin Fras, viničarski sin iz Zagorčev v občini Juršinci. V hiši je bila samo 12letna služkinja Julijana Sirk, vsi drugi so bili na polju. Popoldne se je pripeljal mali Fras, napadel deklico ter jo z udarci s palico spodil iz hiše. Nato je vzel vžigalice ter podnetil ogenj v hiši. Ko se je začelo iz sobe kaditi, je pobegnil v vinograd ter nekaj časa z daljavo opazoval svoje delo. Ker je začela Sirkova vpiti in klicati na pomoč, je fant izginil v gozdu. Med tem pa so plameni že objeli streho ter prešli še na hlev in stiskalnico. Paluco je požar uničil vse ter trpi nad 10.000 Din škoda.

Mladi 12letni požigalec Fras je že pred letom dni pobegnil od staršev. Od tega časa se klati okrog po Slovenskih goricah. Pozimi se je preživljal z beračenjem in spal po senikih, na pomlad pa se je preselil v gozd. Živi kakor prosluli ruski »bezprozorniki« — zapuščeni otroci brez staršev. Večkrat so ga že ljudje lovili, tudi orožniki so mu bili za petami, vendar se zna deček z neverjetno spretnostjo vselej izmuzniti.

Niž ni pred njegovimi dolgimi prsti varno. Včasih se maskira, da lažje pride do plena. Večkrat so že opazili, kako je ponekod nagovarjal male dečke, da so šli zanj krasit. Kljub mladosti imajo že odrasli pred njim strah, ki gotovo ni neupravičen, kakor kaže to sedaj zadnji slučaj požiga. Bilo bi na vsak način nujno, da fanta čimprej ulove ter skušajo še sedaj v mladosti napraviti iz njega poštenega človeka.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

6 letni goslarček nastopi v Ljubljani

Ljubljana, 26. julija

Danes popoldne smo imeli v našem uredništvu majhen, pa ljubeč koncert. Svoje zmožnosti na violini je pred nami pokazal dalmatinski umetnik Edvard Pečarič, ki je piši in reči 6 let star. V Ljubljano ga je privedel njegov glasbeni vzgojitelj, narednik mornariške glasbe G. Kolman Alojz, ki je Slovenec iz Sevnice. G. Kolman je deček, ki je sin malega gostilničarja v Tivtu v Boki Kotski, slučajno odkril in deček je takoj pokazal veliko zanimanje za glasbo. S poštvenostjo je G. Kolman iz nadarjenega učenca napravil izvrstnega goslarčka. Prvi nastop pred občinstvom je imel deček v Kotorju, nastopil pa je nato v Tivtu, na Korčuli, v Ercegovem, v Zagrebu, v Splitu in sedaj je prišel tudi v Ljubljano, da pokaže ljubljanskemu občinstvu svoje znanje.

Drevi bo nastopil v restavraciji na vrtu hotela »Union«, v nedeljo zvečer pa v hotelu »Bellevue«. Deček res izvrstno igra in sicer tudi najtežje skladbe. Ima tudi že mecena, nekega zagrebškega gospoda, ki ga bo na svoje stroške dal dalje glasbeno izobraziti. Našemu občinstvu tega malega goslarčka, ki je nedvomno eden izmed najmlajših glasbenih umetnikov na svetu, toplo priporočamo.

Moste pri Ljubljani

Člani »Prosvetnega društva« v Mostah so vabljivi, da se v nedeljo 28. t. m. ob 9 dopoldne vsi udeležijo zahtvalne sv. maše, katero bo v karmeličanski cerkvi na Šču bral G. Mihael Jenko, dušni pastir duhovnije sv. Družine v Mostah. Drugi teden pričnemo z delom! Nasvidenje! — Odbor.

Oživljeni Fantovski krožek v Salezijanskem mladenskem domu na Kodeljevem bo imel drevi ob 20.30 v veliki dvorani Salezijanskega mladinskega doma slavnostni občni zbor. Na slavnostni občni zbor so poleg članov vladno vabljeni tudi vsi prijatelji Fantovskega krožka. — Izlet staršev in prijateljev na počitniško kolonijo Salez. mladinskega doma na gradu Otočcu pri Novem mestu bo v nedeljo 4. avgusta. Takrat bo iz Novega mesta od izločnega vlaka in nazaj vozil poseben avtobus.

30 letnica maturantov kranjske gimnazije

Leta 1906 torej pred tridesetimi leti je maturiralo v Kranju 29 osemšolcev. V torek 23. julija so imeli po tridesetih letih svoj prvi sestanek in sicer v Ljubljani. Drugi dan se po sv. maši v frančiškanski cerkvi v Ljubljani odpeljali z avtom v Kranj osvežit spomine na nekdanja dijaška leta. Večernega sestanka v Ljubljani se je udeležilo 19 šolčev, v Kranj pa se jih je odpeljalo drugi dan 17. Izmed tedanjih profesorjev je prišel na sestanek vpokojeni ravnatelj Anton Dokler, ki je bil razrednik od prve do osme šole. Zanimivo je, da je bilo isto leto otvoreno novo gimnazijsko poslopje v Kranju in da je razrednik isto leto nastopil svoje prvo suplentsko mesto, ko je njegov razred vstopil v prvo šolo. Tudi ljubljanski podžupan prof. Jarc se je od bivših profesorjev udeležil sestanka. Samoposebi se razume, da so bili vsi s sestankom zelo zadovoljni in da je bilo veliko smeha, ko so si obujali stare spomine in pripovedovali svoje življenske in poklicne dogodke.

Sestanka so se udeležili naslednji šolci: Cop Jožef, profesor v Ljubljani; Erman Jernej, ban. višji rač. inspektor v Ljubljani; Golmajer Franc, župnik na Rovih; dr. Grašič Ivan, notar v Litiji; dr. Jenko Emil, notar v Kozjem; dr. Ješe Leopold, primarij na očešnem oddelku v Ljubljani; Jurec Jožef, ban. uradnik v Ljubljani; dr. Luzar Jožef, polie. zdravst. svetnik v Ljubljani; Maier Karel, dež. sodni svetnik in sodni predstojnik v Železni kapli; ing. Pehani Ignacij, vseučiliški prof. v Ljubljani; dr. Matjaž Mirko, poštni uradnik v Ljubljani; Razbornik Ivan, župnik pri Sv. Urbanu pri Ptuj; dr. Sajevic Jožef, odvetnik v Ljubljani; dr. Suhadolnik Franc, sodnik v Ptuj; Šenk Franc, župnik in dekan v St. Jakobu v Rožu na Koroškem; Šešek Ivan, kanonik v Novem mestu; dr. Vidie Janko, banski svetnik v Zagrebu; dr. Virant Franc, zdravnik v Ljubljani; Watzak Mirko, žel. višji kontrolor v Ljubljani.

Umrli so na sledeči: Basaj Jakob, še kot visokošolček na Suhi pri Kranju; Cop Franc, poštni uradnik na Dunaju; Košmelj Franc, sodnik v Ljubljani; Šifrar Anton, kaplan v Senožečah.

Na sestanek niso prišli: Debeljak Alojzij, apelacijski sodnik v Ljubljani; Pister Rudolf, pri ravn. drž. železnice v Ljubljani; Likar Peter, duh. svetnik in župnik, Gora nad Idrijo; dr. Oblak

Jožef, sodnik v Trstu; Wertu Karol, zas. uradnik v Ljubljani; Baron Egon Zois, zas. uradnik v Rogoški Slatini. Prihodnji sestanek bo menda preje kakor že trideset let.

Koledar

Sobota, 27. julija: Rudolf in tovariši, mučenci; Pantaleon, mučenec.

Novi grobovi

† Vidmar Frančiška iz Ambrusa je umrla. Vzorno, dobro mater in gospodinjico priporočamo v molitev in blag spomin.

Osebnosti

— Jubilej vzornega duhovnika. G. g. Franc Hohnjec, kn. škof, svetovalec, župnik v Čadramu, je te dni praznoval 50-letnico svojega življenja. — Plemenitemu duhovniku izrekamo ob tem jubileju svoje iskrene čestitke.

Ostale vesti

— Sv. maša na Zabreški planini pod Stolom bo v nedeljo, 28. julija ob 9 zjutraj.

— Dijaški tečaj na gori Oljki. Slov. dijaška zveza, matica vsega slovenskega katoliškega dijaštva, prireja letos v dneh od 11. do 14. avgusta na gori Oljki svoj tradicionalni počitniški tabor. Po triletnem odmoru se bomo letos zopet zbrali dijak iz vseh, tudi najoddaljenejših krajev naše lepe Slovenije in bomo obnovili v svojih sreih toplo prijateljstvo, ki nas bo povezovalo v eno močno in nepremagljivo skupnost. Obenem se bomo seznanili tudi z vprašanji, ki so za naš narod in njegovo življenje najvažnejša in za ves svet najbolj pereča, z vprašanji, ki zanimajo vsakega resnega študenta. a ki

nanje v šoli ne dobi odgovora. Razpravljali bomo o najaktualnejših vprašanjih z narodnostnega, socialnega, kulturnega in verskega področja. Med predavatelji se nahajajo naši priznani znanstveniki in univerzitetni profesorji, ki nam bodo v poljudnih predavanjih razgrnili vso težo naših dni in obenem pokazali, kako in kje nam je iskati rešitve. Zato prav nič ne dvomimo, da se bomo na gori Oljki zbrali prav vsi, ki nam je mar slovenskega naroda in naše katoliške skupnosti. Vsi stroški so prav malenkostni. Četrtna vožnja po železnici nam je že dovoljena. Vsa oskrba za tridnevno taborenje pa stane le deset dinarjev, kar si tudi najrevnejši lahko pripravi. Priglasite z natančnim naslovom pošiljajte na naslov: Slovenska dijaška zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5. Vse podrobnosti, ki jih mora vsak udeleženec poznati bomo še pravčasno sporočili.

— Kongres Jugoslovanskega zdravniškega društva bo v Belgradu dne 7.—10. septembr., v dvorani Doma »Srpskog lek. društva. Delo specialnih sekcij je predvideno v glavnem za 8. in 9. septembr. Kongres je stavil v program sledeče teme: 1. vprašanje splava v zvezi z evgeniko in zaščito matere. Vpliv splava na zdravje žene. Socialne indikacije splava. Splav in kriminal. Splav in sterilizacija. Splav in jetika. Splav in duševna higijena. Vpliv splava na raso. Zakonodajstvo splava. Izkušnje v drugih državah. Nezakonska mati in splav. Socialna zaščita mater. — 2. Vprašanje raka kot socialne bolezni in organizacija socialne borbe proti raku. Razširjenost raka in njegovi vzroki. Rak kot splošno obolenje organizma. Problem agensa raka. Zgodnja diagnoza in profilaksa. Rak in dispoziacija. Rak in kultura. Biološki odnosi in probe za raka. Krvne skupine in rak. Metode zdravljenja. Sodoba borba proti raku v drugih državah in pri nas. Vprašanje osnovanja bolnice za raka. 3. Sodobne medicinske teme. 4. Vprašanje bolne. 5. Problemi medicinskega študija. — Glavni referenti govore 30 minut, koreferenti 15, diskutanti 5. Naprošajo se referenti, da pošljejo temo in podnaslove na vsaklov tajnika (dr. S. Župič, Bolnica Vrapče kod

Zagreba) po možnosti do konca julija — radi določitve programa in publikacije v Kongresnem vestniku.

— Vokalni koncert v Boh. Bistrici s solistom g. Jože Zormanom, lirčnim baritonom, priredi Podmladek Rdečega križa v nedeljo dne 28. t. m. v hotelu Triglav ob 20.30 v Bistrici ter 29. t. m. v hotelu Sv. Janez ob Boh. jezeru. Vstopnine ni! — Ker gre cela prireditel v dobrodelne namene, pričakujemo, da se občinstvo odzove v polnem številu.

— Maksimalne mesne in vinske cene v novo-mesnem okraju. Maksimalne cene mesu je določilo za drugo polletje za novo-mesni okraj okrajno načelstvo v smislu § 150 zak. o obratih. Cene so sledeče: govedina po 8 Din za kg, teletina la po 12 Din za kg, teletina la po 10 Din za kg in svinjina po 12 Din za kg. Obenem s temi cenami je okrajno nač. izdalo tudi maksimalni in enotni cenik jedit in pijač za vse hotele, restavracije in gostilne novo-meskega okraja. Cena vina je določena od 10 do 16 Din za liter.

— Dve ponesrečenki. V Lazah pri Planini je padla 38letna delavčeva žena Jožeta Rupnikova, ki si je pri padcu zlomila roko in nogo. V Zagorju pa se je ponesrečila rudarjeva vdova Marija Medija, ki si je zlomila levo roko. Obe ponesrečenki sta bili za lakom prepeljani v Ljubljano, kjer ju je n. akolodvoru prevzel reševalni avto in jih prepeljal v bolnišnico.

— Polar v Nadgorici. V četrtek okoli 11 zvečer so ljubljanski proslavoljni gasilci z motoriko odhiteli proti Črnučam. V bližini Nadgorici je namreč gorel velik kozolec nekega tamkajšnjega posestnika. Kozolec je bil poln žita. Še pred ljubljanskimi so na kraj požara prihiteli tudi močlanski gasilci. Gasilci niso mogli več rešiti kozolca, pač pa so ogenj omejili, da se ni razširil še na sosedne kozolce. Orožniki sumijo, da je ogenj zanetil kak potepuh. Pogorelec ima ogromno škodo, ker mu je pogorela vsa letina.

— Društvo rejcev angorskih kunccev kraljevine Jugoslavije ustanovljeno. — Pretekli mesec so se zbrali v Kočevju ljubitelji in rejci angorskih kunccev k ustan. občnemu zboru omenjenega društva, ki je edino te vrste v Jugoslaviji. Namen društva je, da uvede enotne smernice za vzrejo in vzgojo angorskega kunca ter v skupnem nastopu doseže na svetovnem trgu primerne cene za volno. Društvo ima namen paspeševati reje čistoplemenskih kunccev, brezplačno deliti med revne člane živali, prirediti tečaje in razstave o negovanju in pridobivanju angorske volne.

Društveno glasilo je strokovni list: »Rejec mahih živali«, ki ga urejuje znani propagator reje mahih živali in organizator društev za pospeševanje reje mahih živali, Inkret Alfonz iz Senkovega turna pri Ljubljani. — Dekotrog društva se razteza na vso državo. Društvo vabi vse rejce in ljubitelje, kakor tudi začetnike v reji angorskih kunccev, da pristopijo k temu strokovnemu društvu, ki je tudi velikega socialnega pomena za malega človeka. Po društvu more vsak član vnovčiti pridobljeno volno in prejme za 1 kg 250 Din, to je dohodek, ki ga nudijo trije odrasli kuncu tekom leta. Priglasite se takoj na gornji naslov, nakar prejmete vsa nadajna navodila. — Odbor.

— Zakon o neposrednih davkih s pravilniki in uredbami, komentiran z razpisi finančnega ministrstva, z razsodbami Državnega sveta in upravnega sodišča ter s strokovnimi pojasnili bo izšel — ako ne bo tiskarskih ovir — tekom oktobra tega leta v

Asket in požeruh

kaj je obema največji užitek?

čokolada

Škofia Loka

Dolgo obljubljeni škropilni voz se je vendarle enkrat prikazal na veliko začudenje Ločanov, ki so že dolgo požirali neprijeten prah. Ako pa bo ta voz res odpravil prah, bomo zelo hvaležni mestni upravi.

Kolesarske nesreče se kar množe. V četrtek z večernim žirovskim avtom se je pripeljal k zdravniku v Loko ponesrečeni delavec, ki je dalje časa bil na košnji. S kolesa je tako nesrečno padel v bližini Loga, da si je zlomil levo roko. Prav isto noč pa sta se nesrečno zadela dva druga kolesarja na Lahovem klanecu. Enemu, ki je kleparski pomočnik, se ni nič zgodilo, drugi Azbič Cene trg. pomočnik, pa se je nezavesten zgrudil. Prebil si je lobanjo. Prenašen je bil na dom. kamor je bil poklican zdravnik dr. Kocijančič, ki mu je nudil prvo pomoč, in g. kaplan, ki mu je podelil sv. maziljenje. Zjutraj je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je skrajno nevarno.

Pišce

Otroški tabor. Lepo slovesnost smo tri fare priredile v nedeljo 14. t. m. na Svetih gorah pri St. Petru. Priredili smo otroški tabor. Lepo je bilo gledati otroke iz Pišec, St. Petra, Bizelskega in tudi od drugod, kako so korakali v starodavno Marijino svetišče na Sv. Gorah, da se najprej poklonijo Bogu in Mariji. Po primerni pridigi in svetni maši, pa se je vršil otroški tabor pod lipo blizu mežnarje. Nastopili so otroci z govorom, deklamacijami, gledališkimi prizori in petjem. Kako so otrokom žarele oči! Polni navdušenja so se vračali s tabora s sklepom v srcu, da hočejo prihodnje leto prirediti nov tabor v še večjem obsegu.

Misijon. Evharistično, milosti polno leto obhajamo. Da bo pa to res v prav posebnem meri za našo župnijo, bomo imeli ob 125letnici posvečenja farne cerkve sv. misijon. — Leta 1795 je bila pozidana sedanja cerkev, ker je postala prejšnja premajhna. Toda po svečeni je bila šele 16. 8. 1810 z oltarji vrec po lavantinskem knezofarngu Leopoldu II. kar je razvidno iz hromograma in opombe v 6. farni krstni knjigi. Ni nam mogoče obhajati obletnice ravno 16. 8., a obhajali jo bomo od 28. 7. do 4. 8. t. l. s svetim misijonom. Čar milosti in upamo tudi čudežev bo sv. misijon za nas. Prišli bodo k nam misijonarji patri jezuiti iz Ljubljane. Na stečaj bomo jim odprli svoja sra, tudi tisti, ki drugače ne marajo za Boga, Cerkev, zakramente. Mi hočemo storiti svoje, a upamo in molimo, da bi Bog po Materi božji in farnem patronu sv. Mihaelu tudi storil svoje. Tako bo preroknja župnija pač najlepše obhajala 125letnico posvečenja svoje cerkve.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 27. julija: 12 Druga za drugo plošča hiti, vsaka po svoje veselo žgoli (pestra revija); 12.45 vreme, poročila; 13. čas, obvestila; 13.15 Druga za drugo plošča hiti, vsaka po svoje veselo žgoli (pestra revija); 14. vreme, spored; 18. veseli napravi za delopust. Izvajal kvartet pihal. Vmes plošče. 18.50 zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.10 čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30 na ura; 20. Naša pesem, peta in igrana. Sodelujejo: tamburaški orkester, Akademski pevski kvintet in plošče. 21.30 čas, poročila, vreme, spored; 22. Konec tedna proslavimo, pa dobre volje vsi plešimo! (plošče) Konec ob 23.

Drugi programi

Sobota 27. julija: Belgrad: 20 Cel.konc. 20.30 Kozerija. 20.50 operetni večer. 22.30 sprehod po Belgradu. — Zagreb: 20.30 kavalirski kvartet. 22.15 Ruske pesmi in romane. — Dunaj: 19.55 Godba na pihala. 18. Pesmi iz vse Evrope. 19.35 Ples v Savaju, opereta. Abraham. 22.35 Ork. konc. 24. Kvartet pihal. — Budimpešta: 20.15 Geiša, opereta, Jones. 23.15 jazz. — Trst-Milan: 17.06 plesna gl. 20.40 pestra ura. 21.30 cerkven koncert. — Rim-Bari: 20.40 prenos opere. — Praga: 19.30 španske pesmi; 20.10 ljudska godba na pihala. 20.45 veselo-igra. 21.05 iz čeških operet. 22.45 šramel. — Bratislava: 19.30 slovaške narodne; 20.45 igra. — Varšava: 20.10 Vesela glasbena ura. 21.30 kmečke melodije. 22.10 kabaret 22.30 jazz.

tarnice »Putnike« v Gajevi ulici, povratek iz Opatije ob 24. Izletniki lahko obiščejo večerni koncert, ki ga vodi osebno skladatelj Lehar. Pri koncertu poje Rihard Tauber. Cena vožnje 165 Din, s prehrano 225 Din. Prijave pri »Putnikih« do 1. avgusta t. l.

— Izlet s odprtim avtobusom na Rakitno bo v nedeljo 4. avgusta, cena vožnje 30 Din. Prijave pri »Putnikih« v Ljubljani.

Strahotne živali ki so in niso nevarne

V srednjem veku so bili mnjenja, da je kaka žival tem bolj nevarna, čim bolj je čudne zunanosti. To je bilo tako trdno prepričanje, da je stotletja dolgo veljalo. Še dandanes misli preprosto ljudstvo, da so črvi — od glist pa do salamandra — prav grozni sovražniki človeštva. Celo izobraženega človeka težko pripravijo do tega, da bi se doteknil krastače ali pajka, češ, da sta strupena. Zatorej preganjamo veliko prav neznatnih, celo koristnih živali le zato, ker so čudne zunanosti, n. pr. lični martinček na dalmatinski obali, ki uničuje komarje in ki se ga vse boji in ga ubija, ko da je kuga. — Koliko strahotnih povesti je nastalo o baziliskih! Kako da ubija že sam njegov pogled, da zastrupljajo hiše in mesta, da so neznansko zverinski, kruti in so ko hudčevi dvojčki. V resnici pa je bazilisk prav nedolžna žival, ki je le muham nevarna in se preživlja z njimi in le zanje in za slični mrčes se zanima. Seveda je bazilisk vnuk predpotopnih zavrjev, a težko da bi ga njegovi predniki pripoznali za svojega sorodnika. Saj je le slaboten pritlikavec spriči njih, ko meri samo 80 cm in še ta dolžina pripada večinoma repu, ki je dolg, tenek, krhek in ima greben na vrhu. S tem repom plava bazilisk po rekah svoje tropične ameriške domovine, če niso preširoke in deroče. Sicer pa tiho ždi med velikimi listi in ni mu videti, da zna izvrstno plezati in tudi po suhem hoditi. — Dalje je akasoloti, ki so mu rekli davni Azteki (v Mehiki) igrata na vodici in živi v Mehiki v podtalnih vodah. Evropa ga pozna šele od 19. stoletja dalje. Srebrnobeli je, prozoren, ko sanje, tako da je res čuden (je podoben naši človeški ribici). Če živi vse življenje v svojih domačih podtalnih vodah, se nikoli ne spremeni. A če živi na suhem, se razvije iz njega neznatna kuščarica, ki živi ko drugi njeni pajdaši. Plodi se pa tudi v otroški dobi, kar je res čudno, sicer pa ni nič hudobnega ali strupenega v njem. — Najmanj nevarna žival je pa nemara teleskopna riba, ki je pa sploh ni več, marveč jo poznamo pod imenom zlata ribica. Da živi, se moramo zahvaliti Kitajcem in Japoncem, ki so jim čudne živali sploh priljubljene. S svojimi debelimi, navzgor obrnjenimi očmi menda prav malo vidi. Resnično je pa to, da ne bi mogla živeti, če ne bi tako skrbno pazili nanjo z izbrano hrano in toplo vodo — in da je zelo plašna, malo brihtna in nič kaj živahna riba. Človeku je seveda manj nevarna ko muha.

Da bi mogli o kaki živali trditi, da je hudobna, strupena, kruta, ker ima izredno, strahotno zunanost, brez dvoma ni resnično. Saj je zunanja oblika le zato taka, ker jo žival radi okolice potrebuje. — Res pa je, da imamo veliko resničnih zločincev, prav hudih roparjev, neusmiljenih zve-

rin, živali, ki nikomur ne prizanešajo in ki morejo živeti le zato, ker so tako brezsrčne. Tu bi imenovali n. pr. majhnega, a hudobnega brošča, potapljača, ki more uničiti vse ribe katerega ribnika. Črn oklep ima, za palec je dolg, ob straneh rumeno opasan, neznanstvo je požrešen in napada vse, karkoli je užitnega. Prija mu pa le živo meso in od tega si izbere najslastnejše dele. Mrzijo mu vsi mišičasti kosi in jih zavrže. S svojimi ostrimi kleščami prešči pa mladim ribicam glavo in še živim požre možgane. Prav tako napravi z žabami. Drugo prepusti majhnim in večjim povodnim šakalom, tako da zares tako opustoši vodo, kar ni v nikakoli zvezi z njegovo velikostjo in pomembnostjo. — Strupenih kač se pa človek sploh tako boji ko živih peklenščkov. Najbolj znana je pač kača na očarka-kobra, ki jo krotilec kač kažejo Evropecem v Indiji. Kača klopotača in neka indijska suličasta kača sta še bolj strupeni, a na očarka je pač bolj strašna zunanost in se vsa napne, če je jezna. A le tisti, ki pozna kače, tudi ve, kako na očarka potihem in naskrivaj naglo šine po travi in se zaleze v človeška bivališča — najbrž radi miši. Grize le tedaj, če se brani. Hindi so prijatelji z njo in jo imajo v hišah, jo hranijo in skrbijo zanjo. Vendar je na očarka s svojimi strupenimi sestrami vred velika nadloga za Indijo, saj umrje ondi vsako leto še dandanes več ko 20.000 ljudi zaradi strupenih kač.

Druge vrste bitje je pa hobotnica-popolip, ki ima po 8 metrov dolge ude. To je zares nestvor, je požrešen, zviti, zahrbljen in neznansko močan. Njegovih, s sesalkami obdanih udov se pač ne more rešiti nobeno bitje, kadar se ga oklenejo. Na glavi, ki prav za prav ni nobena glava, marveč le notranji del gladkega vrečastega trupla, stojijo velike, iskreče se, roparske oči in rožen, papagajski kljun, ki kljuva "ko z ostrim nožem v žrtev. Hobotnica izvrstno plava naprej in nazaj, se potaplja in se zarije med skale v morju. Če je sila, pa tudi nekako hodi po svojih lovkah. Hobotnica nima nobenega sovražnika, to se pravi, da obvlada vse, kar leze ino grez, celo morskega volka, soma, se ne ustraši. Zato se plete krog nje nebroj najstrašnejših pripovedk, zlasti med pomorščaki, ki se zaklinjajo, da so vse resnične. Ni je živali, ki bi bila prijateljica hobotnice in tudi ona ne mara niti svojcev. Če se hoče razploditi, pa pošlje svojo lovko, v kateri so shranjene semen, daleč po morju, dokler ne priplava do kake samice. Mirne vesti moremo reči, da je hobotnica sploh najhujša zverina sveta in pri njej je resnica, da se čudovitost, grozovitost zunanosti sklada z grozovitostjo vedenja. Zakaj, mnogo živali je le navidezno strahotnih — hobotnica je pa zares strahotna, pa še kako!

Kafersko pivo

Bolj in bolj se misijonarji pritožujejo, kako so zamoreci v Južni Afriki vdani pijančevanju. Tako zvano kafersko pivo ponarejajo in prodajajo. Časih dodajajo pivu žganje, poper, tobak in modro galico. To pivo je tako lahko zvariti, da je največ takih družin, ki pivo sami varijo in tudi — popijejo. Prav nič ne zaležejo razne prepovedi in zapovedi. Prej so pili kafersko pivo samo odrasli, zdaj popiva tudi dvanaest- in trinajstletna mladina. Strašni so učinki tega pijančevanja. Vsak dan je kdo z nožem zaboden ali ubit. Farmarji, ki največ trpijo, kadar je letina za pivo ugodna, se že vnaprej bojijo, kaj bo. Niti misliti ni, da bi si kdo kaj prihranil; do zadnjega novčiča gre vse za pijančevanje. Ker se ves pridelek porabi za varjenje piva, je premalo žita za kruh, ki je zelo drag. Tudi davkov in pristojbin ne morejo plačevati. Pride burič in vzame živino iz hleva in jo proda za vsako ceno. Kakor poročajo protestantski misijonarji, vpliva čezmerno pijančevanje naravnost uničujoče na versko in moralno življenje. Vse one protestantske cerkve, ki se druga z drugo kosajo, katera bo bolj polna, se ne upajo odločno nastopiti zoper pijančevanju vdane vernike, ker se bojijo, da jih izgubijo. Tako zahteva n. pr. holandska-reformirana cerkev le ondi abstinenco, kjer ona vlada. Ker pa popivajo največ ob sobotah in nedeljah, so cerkve večinoma prazne. Pomagali pa ne morejo tisti, ki imajo le zaslužek v mislih. Saj je prodaja žita najbolj bobotna kupčija v Južni

Afriki. Mnogo je kupeev, ki dajo mladim ljudem toliko žita za varjenje piva, kolikor ga le hočejo, da jim ga le koj po pijančevanju plačajo. Revščina prisili tudi mnogo kristjanov, da pristopijo k tem kramarjem in prekupevavcem z dušami. Država bi imela pač dosti moči, da bi kaj storila. A doslej so bili vsi njeni ukrepi le polovičarski. Predvsem se ni potrudila, da bi pospeševala proizvodnjo drugih, manj nevarnih pijač. Seveda bi morale vse cerkve sodelovati z državo. A ker je v Južni Afriki toliko majhnih verskih sekt, ki druga drugo pobijajo, so seveda brez moči.

Električna palica za prašiče. V novi napravi je elektrika, ki preide v palico in osvrkne prašiča. Tako bo živina kaj rada ubogala in ne bo pretepavanja.

Euchar. kongres na Irskem

Prvi narodni euharistični kongres svobodne države Irake je bil 7. julija v Kilkennyju. Irski primas, kardinal Mac Rory in 17 škofov je bilo pričujočih. V mestecu z 10.000 prebivalci je bilo vse v zastavah, zelenju in lučkah in 1000 oltarjev.

Najbistroumnejše skrivališče za tajne zapiske si je izmislil neki vojaški vohun. To je bilo v pipi, in sicer med zunanjim in notranjim obodom pipine glave, kamor je šlo mnogo tenkih svilnatih papirčkov, ki so bili nepoškodovani, čeprav je kdo še tako kadil iz nje. Če je pa grozila nevarnost, je le zavrtel obroček vrh glave in že so se papirčki vneli.

V cistercijskem samostanu v Alcobari na Portugalskem imajo kuhinjo, kjer jedila sama od sebe plavajo skozi njo. Sredi velikanske kuhinje teče namreč reka Aleoa in kadarkoli bi menili radi jedli ribe, vrže kuhar mrežo v vodo, ujamemo ribe in jih opravi.

London v veliki skrbi: od leve: trgovinski minister Runciman, zunanji Hoare in vojni Halifax, ki si belijo glave z italijansko-abesinskim sporom.

Abesinija in rude

Abesinija, alpska dežela pod tropičnim soncem, je še edina afriška država, ki ni pod jeroabstvom kake evropske države in je za zdaj v političnem svetu pravo pravcato ognjišče. Zaradi oblike njene sveta, ki pada v terasah, ima vse vrste podnebja in je zlasti na severu, čeprav blizu ravnika, zelo pripravna za nasade evropskih farmarjev. Po dolinah obrobnihih pogorij je seveda tako hudo vroče, da vidiš, kako drhti ozračje v sončnih žarkih nad razpaljeno zemljo. — Jezero Tsana, ki ga zdaj v svetovni politiki večkrat imenujejo, izvor Modrega Nila, leži sicer le 1755 metrov nad morsk gladino, vendar je v Abesiniji mnogo pokrajin, ki imajo po 2 do 3 tisoč metrov nadmorske višine. Najvišji vrh Abesinije je na severu Ras Dašun (4620 m), nedaleč italijanske kolonije Eritreje.

Abesinska vladarska rodbina, ki se izza vladanja Teodorja II. imenuje Negus Negesti — to je: kralj kraljev, izhaja baže od kralja Salomona in kraljice Sabe. V grbu ima tudi tako zvani Salomonov znak, pentagram (peterokotno obliko), ki sestoji iz dveh, drug v drugega segajočih trikotnikov. Po tej, recimo zgodovinski legendi, je abesinsko ime v zvezi z zakladi kraljice Sabe in z zlatom Ofira. Kje je bil prav za prav Ofir, dežela kraljice Sabe, tega nihče ne ve. Učenci pravijo, da v južni Arabiji, odkoder so se priselili višji sloji Abesinije, ki so arabske krvi in imajo sabeski jezik. Drugi raziskovalci menijo, da je bilo kraljestvo Ofir v južno-afriški zlati pokrajini Mašoua (Rodezija).

Ali je Abesinija zares polna žlahtnih rud, kakor govorijo, do poslednjih časov ni bilo razjasnjeno. Tako so bila tudi pretirana angleška poročila, da so odkrili grob kraljice Sabe in je bil poln zlatih posod in smaragdov. Res pa je, da so odkrili v Abesiniji mnogo zlatih in srebrnih izdelkov iz davne dobe.

Ameriške novice pa povedo, da dobivajo v Abesiniji domačini Gallas iz gorskih rek zlato, ki ga s ponvami dvigajo iz vode — seveda s peskom vred. Tudi inozemski iskaleci zlata so potratili mnogo časa v Abesiniji. Ko je sedanji vladar, Haile Selassie, l. 1930. zasedel prestol, si je dal na glavo krono, ki je bila narejena iz domačega zlata. Ko je v angleški vojni z Abesinijo l. 1968. padel cesar Teodor II. pri zavzetju Magdale, je bila vojna v deželi šele tedaj končana, ko se je Angležem posrečilo najti zakopano cesarsko krono. Pomen cesarske krone je torej še večji ko cesar sam.

V novejših časih so dobivali v Abesiniji tudi platin, in sicer 78 kg na leto. Dalje kopljejo tudi premog, železo, kalijeve soli, a koliko bogastva je prav za prav skritega v tej obširni državi, pa nihče natančno ne ve. Vendar bi menili, da v deželi ne bo preveč žlahtnih rudnih, saj je državljanom dovoljeno, da plačujejo davke tudi s kožami, kavo in z voskom. Tudi inozemski založniki orožja in municije so plačani s kavo. Sicer so Abesinci skozi in skozi ljubitelji orožja in največja želja vsakega Abesinca je, da dobi puško, ki da zanj vse svoje dragocenosti. Glede na zlato rudnine pa moramo določeno povedati, da jih v Abesiniji ni preveč in vse tiste pripovedke o bajnih zakladih, so splahnele. Pač so vesti o najdbah petroleja tem važnejše, saj je petrolej — tekoče zlato — in za dandanašnje tehnike, zlasti za vojno, večje vrednosti ko samo, suho zlato.

Najdragocenejša knjiga sveta

Najdražja knjiga sveta je hebrejsko sv. pismo, ki so ga hoteli l. 1512. bogati beneški Judje odkupiti papežu Juliju II. za toliko zlata, kolikor tehtajo knjiga. To hebrejsko sv. pismo, ki je v Vatikanu, je tako težko, da ga mora nesti troje krepkih moških, saj tehtajo 325 funtov. Tedaj bi bilo morali dati Judje v našem denarju 7 milijonov 650 tisoč dinarjev zanj, a papež ga ni hotel prodati. Koliko je to sv. pismo šele danes vredno! Najvišja cena, ki so jo dali v zadnjih desetletjih za knjigo, pa je četrtilijona frankov. To vso je plačala nemška država za misale, ki ga je papež Leon X. (1513—1520) podaril angleškemu kralju Henrik VIII. Ta zgodovinska knjiga je v nemški državni knjižni zbirki.

Franciškan na Kitajskem

Franciškanski red na Kitajskem ima 103 kitajskih članov, in sicer 42 duhovnikov, 44 klerikov in 17 laikov. V prefekturi Fengsiong so sami domači franciskani. Petino vsega misijonskega delovanja na Kitajskem opravljajo franciskani.

Reka Hoangho na Nemškem. Nemški in kitajski inženjer proučavata, kako da reka Hoangho s povodnjami povzroča vsako leto toliko nesreč na Kitajskem. (Letos 200.000 mrtvih.) Pri Monakovem bodo napravili majhno reko Hoangho in bodo ondi preštudirali vzroke za te povodnji.

Narodni euharistični kongres v Clevelandu

Sedmega euharističnega kongresa v Clevelandu se bo udeležilo 70 ameriških škofov. Za sleherno izmed 170 ameriških škofij bodo v Clevelandu postavili poseben oltar. Glavni oltar bo posanetek papeževskega oltarja v cerkvi sv. Petra v Rimu. Kongres bo v dnevi od 23. do 26. septembra.

V francoskem mestu Lille imajo svojo čudovitost: namreč pokopališče tihotapskih psov, ki so svojim gospodarjem pomagali tihotapiti tobak čez francosko-belgijsko mejo. V enem mesecu je bilo ustreljenih 60 takih psov.

Ali je človek najbolj sposoben za velika duševna dela v mladosti ali v starosti — o tem so napravili statistiko. Dognali so, da največjo duševno delavo svojega najboljša dela med 45. in 58. letom življenja.

Človekoljubni ravnatelj ni odpustil šoferja iz službe, čeprav je kriva.

Hanibal II. Ameriški časnikar Halliburton s slovom »Dolly« bo šel čez prelaz St. Bernhard, kar je pred 2000 leti storil vojskovodja Hanibal, ko se je vojskoval zoper Rimljane.

Gospodarstvo

Dohodki naših železnic 1934-35

Jugoslovanske državne železnice so te dni zaključile svoje račune za proračunsko leto 1934-1935. Podatki o dohodkih naših železnic so naslednji:

Dohodki potniškega prometa so znašali leta 1933-1934 517.672.876 Din, leta 1934-1935 pa 492.240.278 Din, zmanjšali so se torej za 25.432.598 Din. Dohodki prtljažnega prometa so znašali leta 1933-1934 18.450.381 Din, leta 1934-1935 pa 15.843.433 Din, zmanjšali so se torej za 2.606.955 Din.

Dohodki brzovoznega blagovnega prometa so znašali leta 1933-1934 24.383.250 Din, leta 1934-1935 pa 19.717.263 Din, zmanjšali so se torej za 4.665.987 Din in je to zmanjšanje relativno največje. Navadni blagovni promet pa je prinesel povečanje dohodkov za 4.953.245 Din, in sicer so znašali dohodki leta

1933-1934 1.348.294.614 Din, leta 1934-1935 pa 1.353.247.858 Din.

Skupno so znašali železniški dohodki osebnega in blagovnega prometa leta 1933-34 1.908.801.122 Din, dočim je znašal proračun za to leto 2.108.500.000 Din. Za leto 1934-1935 je znašal proračun 1.840.000.000 Din, faktični dohodki pa so znašali 1.881.048.833 Din. Proračun je torej računat s poslabšanjem dohodkov za 268,5 milj. Din ali 12,7%, faktično zmanjšanje od 1933-1934 na 1934-1935 pa je znašalo le 26,75 milj. Din ali 1,4%. Iz tega se tudi vidi, da je železniški proračun dohodkov postal realnejši. Vključ poslabšanja potniškega prometa je vendar padec dohodkov razmeroma majhen, kar pa je v glavnem pripisovati povečanju blagovnega prometa.

Naša zunanja trgovina

Dodatno k večeršnjemu poročilu o naši zunanji trgovini v juniju objavljamo tudi podatke, odkod smo največ uvažali in kam je šel naš izvoz.

Države-uvornice so bile v prvi polovici letos (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za prvo polovico 1934): Nemčija 264,8 (245,2), Italija 221,26 (282,5), Češkoslovaška 212,3 (193,1), Avstrija 222,0 (216,3), Anglija 173,3 (178,5), Francija 99,5 (72,2), severnoameriške Zedinjene države 93,4 (115,04), Madjarska 53,6 (46,2), Švica 46,9 (42,06), Poljska 31,35 (37,8), Romunija 27,3 (34,0) in Grčija 21,8 (21,35) milj. Din.

Največ naših proizvodov pa so letos kupile te države (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za prvo polovico lanskega leta):

Italija 363,86 (402,4), Nemčija 299,6 (203,2), Avstrija 257,25 (233,3), Češkoslovaška 254,24 (105,0), severnoameriške Zedinjene države 115,5 (93,7), Anglija 79,1 (56,7), Madjarska 70,95 (66,9), Švica 48,9 (60,2), Belgija 48,5 (80,56), Grčija 44,8 (53,24), Francija 22,2 (17,04), Španija 21,9 (34,0) in Poljska 14,0 (7,4) milj. Din.

Ta pregled nam kaže, da je v naši uvozni trgovini odstopila Italija svoje prvo mesto zaradi zmanjšanja svojega izvoza k nam Nemčiji, od koder je uvoz k nam znatno narastel. Nadalje je omeniti povečanje češkega, madjarskega, francoskega in švicarskega uvoza k nam. V znatni meri je padel poleg italijanskega uvoza k nam uvoz iz Romunije in Poljske.

V izvozni trgovini so se naše prodaje Italiji in Avstriji zmanjšale, izredno pa so se povečale naše prodaje Nemčiji in Češkoslovaški. Zaradi tega je naš klirinški saldo v prometu z Nemčijo stalno znaten, v prometu s Češkoslovaško pa se je naša pasivnost letos znatno zmanjšala. Povečanje izvoza je zabeleženo v prometu z Madjarsko, Francijo, Anglijo, USA itd. Zmanjšanje je izvoz v Belgijo in Švico.

★

Zagrebski sejem bo letos od 31. avgusta do 9. septembra. Poleg običajnih razstav bodo letos prirejene še tele posebne razstave: Nemčija, Italija, Španija in Finska s posebno tendenco, da se vpeljejo kompenzacijski posli s temi državami.

Prodaja mineralnih vod v trgovinah. Svoječasno smo poročali, da je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje izdalo odlok, po katerem bi se morale zaloge »Franc Jožefovec« vode, ki se nahajajo v trgovinah, razprodati do konca leta 1935, in da bi smele od 1. januarja 1936 prodajati omenjene vode samo še lekarnarje. Na predstavitvi Zbornice za TOI v Ljubljani je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje z odlokom št. 17.486 od 9. julija 1935 svoj prejšnji odlok izpremenilo v tem smislu, da se sme omenjena voda, kakor tudi vse druge zdravilne vode, prodajati svobodno v vseh trgovinah po dosedanjih običajih, razen vod, ki vsebujejo arsen.

Kaj bo s lejem. Romunska vlada demantira vesti o devalvaciji leja.

Konverzija v Španiji. Iz Madrida poročajo, da je španski parlament sprejel zakon, po katerem lahko izvrši vlada konverzijo nad 10 milijard pet desetih državni obveznic od sedanjih obrestne mere 4,5-6% na 4% tip.

Stavbne hranišnice v Nemčiji. Po uradnih podatkih deluje od 274 stavbnih hranišnic, ki so prišle pod kontrolo državnega nadzornega urada za zasebno zavarovanje, po stanju konca leta 1934 je še 174. 22 stavbnih hranišnic je prostovoljno likvidiralo, 5 jih je nehale delovati po razglasitvi konkurence oziroma prepovedi obratovanja, 8 jih sploh ni bilo pravih stavbnih hranišnic, 30 pa je oddalo svoje posle drugim hranišnicam. Od 52 končnoveljavno pripuščanih stavbnih hranišnic jih je 15 delniških družb, 17 je družb z omejeno, 20 pa jih je vpisanih združenj z omejeno zavezo.

Izvoz petroleja iz Rusije. V prvi polovici leta 1935. je znašal izvoz petroleja iz Rusije 856.411 ton, dočim je še lani v istem času znašal 1 milijon 22.477 ton.

Naraščanje cen v Italiji. Prager Tagblatt poroča iz Trsta o stalnem naraščanju draginje v Italiji. Ta draginja se javlja v stalnem naraščanju cen ne samo fabrikatov, ampak tudi živil. Kot razlog navajajo predvsem veliko povečanje potreb za vojaštvo v kolonijah. Ker pa se uvoz vedno bolj rigorozno omejuje, je pričakovati še večjega dviga cen. Tako so n. pr. v zadnjem času narasle cene volnenega blaga za 20%, nadalje so narasle cene lesa, stekla, papirja in usnjenih izdelkov. Novi uvozni sistem z boletami je povzročil velik razmah kupnje s temi boletami ter znaša njih točaj 12% nad nominalno vrednostjo in se za toliko porazli blago. Banke prednostno tuje posredovanje pri kompenzacijskih poslih in znaša njih provizija 5-30%, kar tudi podražuje blago ali pa v nekaterih primerih sploh onemogoča kupnje. Pričakovati pa je še nadaljnje poostritve sedanjega uvoznega sistema.

Dotok zlata v Švico. Švicarska Narodna banka beleži v dobi od 15. do 22. julija povečanje zaloge zaklada za 25,8 milj. frankov, dočim je prejšnji teden znašal dotok 31,3 milj. Švicarski zlati zaklad znaša sedaj 1.278 milj. frankov.

Rusko notr. posojilo. Za izvedbo najvažnejših industrijskih del je bilo razpisano notranje posojilo v iznosu 3 in pol milijarde. Včeraj je bil zaključen rok za podpisovanje. Zazveljena vsota je bila prekoračena in je bilo podpisanih 4 in pol milijarde rubljev.

Borza

Dne 26. julija 1935.

Denar

Danes je ostala v Curihi lira neizpremenjena, popustil pa je zopet holandski goldinar, ki je notiral danes 206,25, včeraj pa 206,80 (pariteta s švicarskim frankom znaša 206,32). Zaradi popuščanja goldinarja je Holandska banka danes ponovno zvišala diskont, sicer od 5 na 6%, zadnje zvišanje je bilo izvedeno v sredo od 3 na 5%.

Na naših borzah so nekoliko oslabei tečajji Amsterdam, Pariza in Trsta, Bruselj in Curih sta ostala neizpremenjena, drugi tečajji pa so se uvrstili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling v Ljubljani ostal neizpremenjen 8,75-8,85, dočim je v Zagrebu nekoliko popustil na 8,75-8,83, ravno toliko pa je notiral tudi v Belgradu. Grški boni v Zagrebu 34 den., v Belgradu 33,57-34,27. Angleški funt je nadalje narastel v Zagrebu na 235,70 do 237,30, v Belgradu pa na 235,63-237,23. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5,85 bl., v Belgradu 6 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2937,45-2952,05, Berlin 1751,33-1765,21, Bruselj 739,90-744,96, Curih 1421,22-1431,29, London 216,48-218,53, Newyork 4335,01-4371,32, Pariz 288,46-289,90, Praga 180,91 do 182,02, Trst 356,45-359,54.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 234.281 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,26, London 15,21, Newyork 300,75, Bruselj 51,95, Milan 25,10, Madrid 41,975, Amsterdam 206,25, Berlin 123,05, Dunaj 58,60, Stockholm 78,40, Oslo 76,40, Kopenhagen 67,90, Praga 12,72, Varšava 57,90, Atene 2,91, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,715, Buenos Aires 0,8175.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 79-81, agrarji 44-45, vojna škoda promp. 369-371, begl. obv. 63-64, 8% Blerovo pos. 78-79, 7% Blerovo pos. 68-69, 7% pos. Drž. hip. banke 73-75, 7% stab. pos. 75-78.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 82 bl., agrarji 45,50 bl., vojna škoda promp. 369-371, 7, 8%, 9, 370 bl., begl. obv. 62,75-63,25, 8% Blerovo pos. 78-79,50, 7% Blerovo pos. 68,50-68,75, 7% pos. Dr. hip. banke 73 den. — Delnice Priv. agr. banka 229 den., Trboveljska 100 bl., Osj. sladk. tov. 135 bl., Isia 50 bl.

Belgrad. Državni papirji: agrarji 46-46,75, vojna škoda promp. 370-371 (370), begl. obv. 65,50 do 65,75 (65,75, 65,50), 8% Blerovo pos. 78 bl., 7% Blerovo pos. 69,12-69,25 (69), — Delnice: Narodna banka 5780-5850, Priv. agr. banka 229.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je popolnoma miren in ni nobene kupnje. Cene so ostale neizpremenjene. Glede koruze bi bilo omeniti, da se čujejo v Vojvodini pritožbe o premajhnih količinah dežja, zaradi česar koruza trpi.

Novi Sad. Vse neizpre. Tendence neizpre. Promet srednji.

Sombor. Koruza bč. in srem. 76-77, bč. in srem., avg. 77-78. Ostalo neizpre. Tendence mirna. Promet 33 vagonov.

Budimpekta. Tendence slabša. Promet tih Pšenica okt. 15,55-65-60-73-60, zaklj. 15,55-67; rž. okt. 13,05-13, 12,96, zaklj. 12,93-95; koruza: avg. 13, 12,65, 13, 12,65, zaklj. 12,65-67, maj 13,10 13,25-05 06, zaklj. 13,06-07.

Hmelj

Cene hmelja naraščajo. Iz Zateca, CSR, poročajo, da traja čvrsta tendenca za hmelj dalje. Cene so narasle za lansko blago že na 1675-1725 Kč za 50 kg. Zaloga lanskega pridelka so tako majhne, da bodo komaj zadostovale do novega pridelka. Stanje rastline pa se je poslabšalo zaradi trajne suše.

Svetovni konzum piva in hmelja. Znana nürnberška hmeljska tvrdka Johann Barth & Sohn cenil produkcijo piva lani na vsem svetu na 185,5 milijona hl. Porabo hmelja pa ceni za lansko leto tvrdka na 1.087.000 stotov po 50 kg.

Naš lanski pridelok hmelja ceni znana nürnberška tvrdka Joh. Barth & Sohn na 21.600 stotov, pridelok leta 1933 pa na 23.800 stotov. Vojvodinski pridelok ceni firma na 21.200 za 1934 in na 8200 stotov po 50 kg za 1933. Svetovni pridelok je cenjen na 1.161.500 za 1934, za 1933 18.700 stotov po 50 kg.

Živina

Sejem za prašiče v Ptuj. V sredo 1. t. m. je bil sejem za prašiče slabo založen, kupčija pa je bila še slabša. Prignali so 165 rilcev, od teh so prodali 34 komadov. Povprečne cene za kg živje teže so bile naslednje: pršutarji 4-5,75 Din, plemene 4-4,50 Din, prasici stari 6 do 12 tednov so se prodajali po kakovoosti, in sicer od 50-90 Din komad.

Mariborski svinjski sejem dne 26. julija. Pripeljanih je bilo 165 glav. Cene so bile: mladi prašiči 5-6 tednov 45-60 Din, 7-9 tednov 80-90 Din, 3-4 mesece 100-150 Din, 5-7 mesecev 180 do 200 Din, 8-10 mesecev 250-300 Din, 1 leto 380-480 Din. Ziva teža kilogram 4-5 Din, mrtva 7,50-9,50 Din. Prodanih 56 glav.

Sport

Primorjaši so samozaveštni

Iz postave, objavljene v belgrajskih listih je razvidno, da pride Jugoslavija v Ljubljano kompletna, da se pa vodstvo še ni odločilo za definitivno postavbo, ker sta mu za razna mesta na razpolago po dva enakovredna in odlična igralca.

Naš ligaš se žal ne more pohvaliti, da bi se nahajal v istem položaju. Obrambi in krileška vrsta sta kolikor toliko kompletni in se nahajata v dobri formi. Zlasti zanesljiv in skoraj bi rekli nepre. magljiv je obrambni trio Logar, Bertonec, Hast, od katerih se je slednji v zadnji tekmi proti Haški izbornu izkazal in je nadkriljeval celo svojega reuomiranega partnerja Bertonec, ki je v zadnjih tekmah trpel na dobljenih blesurah.

Halflinija bo po vseh izgledih izšla na teren v svoji standard postavi Zemljak, Slamič, Boncelj.

Napad je letošnja rak rana našega ligaša. Danes ima vodstvo na razpolago samo šestero napadalec. Naj bo postava napada Zemljak, Javežić, Makovec, Bertonec, Uršič ali pa Janežić, Pupa, Makovec, Bertonec II, Uršič, pričakujemo od njih, da bodo v nedeljo po dolgem čakanju s svojo igro počrtvovalnostjo, odločnostjo, prodornostjo in voljo do zmage izbrisali pri gledalcih vsa ona razočaranja, ki jih je prizadejal v mnogih letošnjih nastopih s svojo mlahnostjo in leno igro. To zahteva od vseh napadalec Primorja naša sportna javnost, kajti za nedeljski uspeh, oziroma neuspeh ne nosi glavno in najbolj odgovorno breme ravno napad.

Vodstvo Primorja je dalje protestiralo ozir. zaprosilo JNZ, da ukrene potrebno, da bi nedeljsko tekmo sodil eden od prvotrazrednih sodnikov, ne pa oni, ki je bil določen. Predtekmo tej važni borbi igrajo Primorje rezervni in vojaški sportni klub Triglav. Predprodaja vetopnice je danes pri trvdki Baraga (Nebotičnik).

Poraz jugoslovanskih waterpolistov

Bruselj, 26. julija AA. Na evropskem waterpoolskem turnirju je Švedska premagala Nemčijo, ki so jo šteli med favorite. Švedi so zmagali 5:3 (4:1). Francija je z lahkoto premagala Jugoslavijo 5:0 (4:0), Madjarska pa Belgijo 9:3 (4:3).

Reševalni tečaj SK Ilirije

Reševalni tečaj SK Ilirije. 33 stražnikov se je prijavilo za reševalni tečaj, ki ga priredi SK Ilirija v svojem sportnem kopališču prihodnji mesec. Tudi ostalo občinstvo, oziroma kopalci so se odzvali vabilu agilne plavalne sekcije Ilirije v velikem številu. Na reševalni tečaj se še povrnemo. Za danes bi samo pripomnili, da so tovrstni tečajji neprecenljive vrednosti in da bi se moral vsak plavač naučiti tudi reševanja utopljenec.

★

Zanimive plavalne prireditve na vidiku. Kakor smo zvedeli iz plavalnih krogov SK Ilirije se vrši 13. avgusta v Ljubljani plavalni dvomeč Ilirija: Tristina. Poleg tega se vršita pričetkom avgusta še dve večji plavalni prireditvi in to: Ilirija: Viktorija (Sušak) ter Ilirija: Schwarz-rot klub (Dunaj). Bogat plavalni program, ki ga nam je preskrbel Ilirija za prihodnji mesec, bo vsa sportna Ljubljana pozdravila z največjim zadovoljstvom.

STK Moste. Drevi ob 20 strogo obvezen sestanek vseh nogometašev (verificiranih in neverificiranih). Opozarjajo se člani, da bodo za igranje tekem prišli v postev samo oni, ki se bodo redno udeleževali sestankov in treningov. Treningi se vrše za I. skupino v torkih in četrtkih in za II. skupino v sredo in petkih.

Tenis sport. Teniška sekcija SK Ilirija je povabila za nedeljo dne 28. t. m. celjsko teniško ekipo. Celjani nastopijo s svojimi najboljšimi igralci tako, da se lahko pričakuje lepo in napeto borbo. Začetek ob 9 dopoldne na teniških igriščih »Ilirije«, pod Cerkovinim gradom na Celovški cesti.

Klub kolezarjev in motočiklistov »Perunc« v Mariboru priredi 4. avgusta klubske in medklubске dirke ob priliki proslave 15letnice obstoja kluba »Perunc« v Mariboru, pod pokroviteljstvom mest. župana g. dr. Franjo Lipolda, ter v okviru 4. mariborskega tedna. Dirka glavne skupine se vrši na progi Maribor—Zg. Sv. Kungota in obratno. Dolžina proge znaša 24 km. Start točno ob 9 dopoldne pred gostilno Spatek na Aleksandrovci cesti. Cilj v Krčevini na Aleksandrovci cesti pred gostilno člana Babiča. Dirka se v eni skupini. Klasificira se za klubsko in medklubsko prvenstvo. Dirka starih članov nad 35 let. Dolžina proge 7 km. Daril aza klubsko prvenstvo I. II. III. darila in kolajne vsi ostali dobijo kolajne. — Darila za medklubsko prvenstvo I. II. III. darila in kolajne vsi ostali prijavljenci prejmejo kolajne.

Vozne olajšave za žito

Belgrad, 23. jul. AA. Prometni minister je znižal tarife za prevoz koruze, pšenice in pšenične moke po železnici tako, da se bo od 1. avgusta dalje računalo:

Za mlinske izdelke pozicija 917 pod 2 klasifikacija blaga tarife za blago zvezek 2, od 1. julija 1933, in sicer za najmanj 5000 kg po razredu 41 namesto 31, za najmanj 10.000 kg pa po razredu 42 namesto 32.

Za koruzo in druge žitarice pozicija 1645 pod a) za najmanj 5000 kg po razredu 53 namesto 41, za najmanj 10.000 kg pa po razredu 54 namesto 42.

Za pšenice pozicija 1645 pod b) za najmanj 5000 kg po razredu 41 namesto 31, za najmanj 10000 kg po razredu 42 namesto 32.

Za pšenice, namenjene v daljno predelavo mlinom so bo vozarina računala po posebnih voznikih postavkah v aneksu tarife za prevoz blaga od 15. avgusta 1934, ki pa bo cenejša od tarife za moko za toliko odstotkov, kolikor je znašala razlika dozdaj.

Celjski sport. Jutri v nedeljo bo ob pol 11 dopoldne na igrišču na spodnjem Lanovžu prijateljska nogometna tekma med prvakov trboveljskega okrožja SK Hrastnikom in SK Jugoslavija. Predtekma bo med rezervama SK Jugoslavija in SK Atletika. — Ob 5 popoldne bo pa na Glaziji prijateljska nogometna tekma med mladina SK Primorja in SK Celja. — Ob pol 4 bo pa predtekma med drugima mladinskima moštvoma SK Celja in SK Jugoslavije.

Kdo vodi v evropski lahki atletiki

V zadnjem času se je vršilo v vsej Evropi nebroj lahkoatletskih mitingov, ki so prinesli nekaj izbornih rezultatov. V tehki so na čelu tabele Nemci in severnjaki. Nemci so tudi v nekaterih metih v ospredju, iz česar se najbolj jasno razvidi, kako se oni pripravljajo za olimpijske igre, ki bodo prihodnje leto v Berlinu. Sploh je na čeli črti opaziti lep napredek in tudi naša lahka atletika je na mogočnem pobodu navzgor, četudi še ne najdemo Jugoslavije v petorici najboljših Evropejcev. Evo vam listo:

100 m: Borchmeyer-Nemčija, Hornberger-Nemčija, Leichum-Nemčija, Wieder-Nemčija, Sir-Madjarska in Osendarp-Holandija, po 10,5.

200 m: Hornberger-Nemčija 21,3, Borchmeyer-Nemčija 21,4, Neckermann-Nemčija 21,5, Sir-Madjarska 21,5, Hänni-Svica 21,5.

400 m: Brown-Anglija 47,8, Roberts-Anglija 48,3, Haman-Nemčija 48,4, Strömberg-Svedska 48,6.

800 m: Lanzi-Italija 1:52,5, Stothard-Anglija 1:52,9, Dessecker-Nemčija 1:53,4, Goix-Francija 1:53,8, Fink-Nemčija 1:54, Dilger-Nemčija 1:54,1, Harbig-Nemčija 1:54,1, Kueharski-Poljska 1:54,2, Mertens-Nemčija 1:54,2, Mamann-Nemčija 1:54,5.

1500 m: Ny-Schweden 3:55, Bötcher-Nemčija 3:57, Schauburg-Nemčija 3:57, Dompert-Nemčija 3:57,8, Normand-Francija 3:57,8, Lie-Norveška 3:57,9, Beccali-Italija 3:58, Goix-Francija 3:58, Dessecker-Nemčija 3:58,2, Fink-Nemčija 3:58,4.

5000 m: Virtanen-Finska 14:48,1, Salminen-Finska 15:01,8, Askola-Finska 15:04,5, Syring-Nemčija 15:05,4, Kelen-Madjarska 15:05,6, Schönrock-Nemčija 15:07.

110 m zapreke: E. Wegener-Nemčija 14,5, Haspel-Poljska 14,8, Leitner-Avstrija 14,8, Lidman-Svedska 14,9.

400 m zapreke: E. Wegener-Nemčija 53,9, Scheele-Nemčija 54,4, Hunter-Anglija 55,3, Facelli-Italija 55,4, Madel-Augsburg 55,5, Nottbrock-Nemčija 55,8, Joly-Francija 55,8.

Skok v daljavo: Leichum-Nemčija 7,69 m, Long-Nemčija 7,64 m, Paul-Francija 7,60 m, Studer-Svica 7,48 m.

Skok v višino: Perälä-Finska 1,98 m, Weinköls-Nemčija 1,97 m, Martens-Nemčija 1,96 m, Gehmert-Nemčija 1,96 m, Bodossy-Madjarska 1,96 metra.

Skok s palico: Müller-Nemčija 4 m, Schulz-Nemčija 4 m, Lange-Svedska 4 m, Ramadier-Francija 3,96 m, Moroney-Poljska 3,96 m.

Trskok: Salonen-Finska 14,70 m, Drechsel-Nemčija 14,69 m, Kegel-Nemčija 14,68 m, Noren-Finska 14,66 m, Joch-Nemčija 14,65 m, Simeonidis-Grčija 14,64 m, Long-Nemčija 14,60 m.

Disk: Schröder-Nemčija 53,10 m, Andersson-Svedska 51,84 m, Lampert-Nemčija 50,24 m, Hedvall-Svedska 48,98 m, Sörrie-Norveška 48,80 m, Syllas-Grčija 48,70 m, Remevz-Madjarska 48,65 m, Berg-Svedska 48,58 m.

Kopje: M. Järvinen-Finska 73,90 m, Lokajski-Poljska 68,92 m, Stöck-Nemčija 68,15 m, Sippala-Finska 67,92 m, Vainio-Finska 67,44 m, Penttilä-Finska 66,27 m, Nikkanen-Finska 66,15 m, Weimann-Nemčija 65,75 m.

Krogla: Wölke-Nemčija 16,04 m, Bärund-Finska 15,60 m, Schröder-Nemčija 15,57 m, Douda-Cehoslovaška 15,49 m, Lampert-Nemčija 15,46 m, Stöck-Nemčija 15,36 m, de Bruyn-Holandija 15,35 metra.

★

Novi svetovni rekord v obojročnem teznem dvigu v lahki kategoriji je dosegel pri treningu Nemec Wölper iz Monakovega. Dvignil je 104 kg, dočim je bil prejšnji rekord dosežen z dvigom 103 kg.

Izborni metalci. Švedski mojster v metanju diska Harald Andersson je dosegel v zadnjem času bajne dolžine v metanju diska. Pri prireditvi v Gävle ga je zalučal 52,30 m daleč. Njegovi meti so bili: 50, 49,10, 47,30, 52 in 52,30 m. — Pri tekmah v Salo (Finska) pa je sfrčalo K. Toivonen kopje 68,40 m daleč.

14 Evropejcev skače s palico nad 4

Naznanjam, da je umrla moja dobra žena, mati in stara mati, gospa

Vidmar Frančiška

posestnica v Ambrusu.

Pogreb ranjke bo v nedeljo po prvi sv. maši iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Ambrus, dne 25. 7. 1935.

Anton, soprog. Frančiška por. Lobe, Marija por. Godec hčerki, Ludvik, Vinke sreski podnač, Jožef, Anton in Stanko sinovi.

Zahvala.

Za mnoge tople izraze iskrenega sožalja ob priliki izgube naše preblage soproge, tete, stare tete in svakinje, gospe

Marije Pirnat roj. Božič

se vsem prav prisrčno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini in gg. zdravnikom za njih požrtvovalnost in lajšanje trpljenja blagopokojne.

Iskrena hvala zastopniku tvrde A. Zeschko gosp. Halbensteinerju in drugim nameščencem imenovane tvrde, kakor tudi vsem darovalcem lepega cvetja in vsem, ki so blago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, 26. julija 1935.

Ivan Pirnat, soprog, in zalujoče sorodstvo.

Tinčkove in Tončkove prigode

88.

Odhod!

»Jojmene,« je dejal Tonček, napol za šalo, napol zares, »če se zdaj boln prekuene, pa bodo krokodili imeli imeniten zajtrk!«

»Brez skrbi,« ga je potolažil Primožek. »Tako hitro to ne pojde. Dokler imam jaz vesla v rokah, smo varni.«

A komaj je Primožek te besede izrekel je nekaj dejalo »reske!« — in veslo se je na koncu prelomilo. Zdaj so bili na milost in nemilost izročeni krokodilom, ki so od daleč že krvoločno škilili nanje. Gorila pa vsega tega ni opazila. Brezskrbno kakor otrok se je igrala z Mukijem in zdaj pa zdaj iztegnila roko, da bi ujela metulja ali muho.

Dolores Wieser

83

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

Ob robu kupee rdeče žrjavke. Iskre se utrinjajo iz nje, vihar jih nosi tja čez gozd. Nekaj temnega stoji zraven. — Drevo? — Človek? Blisk razsvetli ravan. Kakor ostra, črna senčna podoba se odrazi za trenotek postava Veracinijeva od žvepleno rumenkastega sijaja. Širok plašč mu vira v vetru. V roki drži nekaj, knjiga bo pač.

>Gospod!< zavpije Ivan, toda vihar mu iztrga besedo z ust. Opočete se hlastno bliže. Še preden pa doseže maestra, se razlegne strahoten klic in divje rohnenje:

>Veni, satanas!<

Sila raztrgan blisk udari v bližnji macesen. V mrtvi sekundi, ki sledi blisku, stoji Ivan ohromel in omamljen. Potem pa, ko zarjuje grom, plane kvišku in krčevito zgrabi mojstra za roko.

Ta zakriči in se zavrti.

>Gospod!< zavpije Ivan, kar le more naglas. »Za milost božjo, ne delajte tega!<

Veracini pahne dečka od sebe:

>Kaj iščeš tu?<

>Gospod, — zastran vas — sem pritekel sem gori. — Prosim vas, ne delajte tega!<

Otrok se spet obesi možu na roko; ta se ga ne more več otresti.

Veracini se skuša osvoboditi. Ker pa ima v levici pergamentni zvitek, se mu ne posreči.

>Kaj tebi to mar?< ga nahruli.

>Dovolj mar!< zakriči dečko. »Že zastran Boga in zastran —. Gospod, nikarte!<

Službe iščejo

Prakticirati želim

v odvetniški ali notarski pisarni. Sem zmožen stenografije, strojepisa in drugih pisarniških del. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 8820.

Službodobe

Fotograf. pomočnika

popolnoma samostojnega, sprejme takoj foto-atelje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Foto« 8830.

Prodamo

Ia. sveže bruske,

slive (debele), jabolka — kg 3.75—4 Din; košarice po 40 kg. — Piščance, pitane, teža 75—95 dkg, komad 9—10 Din, zaboj po 25 kom., franko voznina, razposlila G. Drechsler, Tuzla.

Stalna razprodaja

polnomastnega à la trapistovskega

sira

v hlebčkih in blokih po 16 Din kg

Černe Oskar, Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Posteljne mreže

v lesenih in železnih okvirjih ter železne postelje vseh vrst izdeluje in sprejema v popravilo najceneje P. Strgulc, Gosposvetska 13, Kolizej — Ljubljana. (I)

Lahka letna oblačila

buret, kaša, sport-hlače, lister, perilo itd. poceni naprodaj pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Šivalni stroj,

počezljiv, z okroglim čolničkom, malo rabljen, poceni naprodaj. — Nova trgovina koles, Tyrševa cesta 36, Ljubljana.

Motorno kolo

s prikloico, v novem stanju, prodaja Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo.

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

komfortno, se odda takoj. Poizve se pri hišniku, Gajeva ulica 8.

Meblovano sobo,

solčno — oddam boljši stranki takoj. — Trnovo, Kolezijska 18.

Lepo stanovanje

oddam takoj tik kolo-dvora v Šmarju-Sap 19.

Kupimo

Kupim 5 vagonov

lepih, suhih bukovih drv. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Plačam takoj« 8827.

Denar

Vsaakega človeka

prišli metoda »Spoznaj sebe«, da doseže uspehe smotrenega dela. 900 str. 60 Din. Ljubljana I., 286 (G. Lenasi).

Kdor je prodal

ali zamenjal za blago hranilno knjižico in si dobil polno protivrednost, naj javi takoj: komu, koliko manj je dobil, koliko provizije je plačal. Cim prej, toliko bolje. Prijave poslati na Ljubljana I., 286 (G. Lenasi). Opozorite vse prizadete zadnjih 3 let!

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Vnajem

Trgovski lokal

oddam: stara, dobro vpe-ljana trgovina, z vsemi pritliklinami in lepim stanovanjem 3 sob, vse pod skupno streho v lepem trgu na Dolenjskem, poleg cerkve, tole in sod-nije. Avto- in žel. postaja na mestu. Ponudbe pod »Trgovski lokal« št. 8829 na upravo »Slovenca«.

Posestva

Enonadstropna hiša

z gostilno in parno pekarno, sredi mesta, ceno naprodaj. Bernhard Ad., Maribor, Aleksandrova 51

ZENINI!

NEVESTE!

V zakonu se Vam obeta lepa, a zelo težka naloga, vzgoja Vaših otrok. Zato Vam priporočamo knjigo:

Volc:

OTROK

I. in II. del

Poglavja o vzgoji, katera Vam pomagajo, da dosežete lepe uspehe na vzgojnem polju..

Knjiga ima dva dela, v katerih Vam podaja pisatelj točne smernice za vzgojo Vaše dece. Vse potrebno najdete v tej knjigi — kako odpravite otroku slabe lastnosti ter ga dovedete čez vse strmine življenja k vzvišenemu cilju, da postane pravi krščanski mož ali žena, kakršne tako nujno rabi slovenski narod.

Knjiga stane I. del nevezan Din 25.—, vezan Din 35.—; II. del nevezan Din 24.—, vezan Din 34.— ter se dobi pri

H. NIČMAN - LJUBLJANA

Kopitarjeva ulica 2

RAZPIS.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje od-dajo obnovitveno vzdrževalnih gradbenih, t. j. zidarskih, kleparskih, krovskih, mizarskih, pečarskih, ključavničarskih, vodovodno-inštalacijskih, plinsko-inštalacijskih, soboslikarskih, pleskarskih in parke-tarskih del v svojih stanovanjskih hišah v Mariboru.

Končni dovršilveni termin vseh razpisanih del je določen za dan 30. oktobra 1935.

Vsi razpisni podatki, proračuni, gradb. pogoji in načrti ob-jektov so interesentom na razpolago in na vpogled pri podpisnem uradu v Ljubljani, Gajeva ulica št. 5/II, gradb. odd. in sicer od dne 29. julija t. l. dalje, kjer morejo ponudniki dvigniti razpisne pri-pomočke proti odkupu z zneskom Din 50.—. Pravilno sestavljene ne-kolkovane ponudbe je zapečateni vložiti do dne 17. avgusta 1935 pri gradb. oddelku zavoda v Ljubljani, kjer je položiti tudi 5 % vadij.

Obravnava ofert ni javna ter si pridržuje zavod pravico od-daje del komurkoli izmed ponudnikov, ne glede na višino ponujene cene.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Inserirajte v „Slovencu“!

FERIJALNI SAVEZ

JAVLJA ŽALOSTNO VEST, DA JE NENA-DOMA UMRL NJEGOV ČLAN GLAV-NEGA ODBORA IN VELIKI PRIJATELJ FERIJALCEV

DIREKTOR

RADO PAVLIČ

Slava njegovemu spominu!

LJUBLJANA, 26. JULIJA 1935.

»Mir mi daj!« zarjuje maestro v brezumni jezi. In potem se nagne k dečku in mu reče na uho:

»Njega sem poklical.«

Solze, polne bolesti, privro dečku v oči. Izve naj! — Z zadušnim glasom zablja mastru v obraz:

»Saj ni vredna, da bi vas jemal hudi duh! Ne, ni vredna! Gospod, jaz sem jo tako — močno rad imel, nocej pa vam pravim — hudobna je, laže vsakomur! Vam prav tako, kakor je lagala meni!«

»Tebi? Kaj imaš ti z njo?« zrašte Veracini.

»No — i! Delala se je, kakor da me ima rada! In — poljubček sem ji dal. — In nekaj dni nato ste bili na vrsti vi in danes grof — in pojutrišnjem kralj. Sram jo bodi, zlodjevko! Noree ste, če zastran take —.«

»Molči — sicer —«

»Le, kar umerite me zastran tega! Le, če hočete! Pa zdaj mora resnica na dan!«

»Resnica — prav! Ampak — lepa je! Hočem, naj pride on! On ji lahko nagne srce —. Tiho — tam —.«

Divje zgrabi pergament in ga iztrga blazniku iz roke. Mežav svit se dvigne iz globine. Z boljšimi očmi zastrmita oba v peklensko čudo.

On prihaja!

In Veracini zakliče zadnjič z ubitim glasom v vihar:

»Veni, satanas!«

Tedajci Ivan rezko zakliče in naskoči moža:

»Ne, gospod! Ne! Ne velja!«

Divje zgrabi pergament in ga iztrga blazniku iz roke, ga pretrga podolgem in počez in potepta v tla:

»Tako — in tako! In tako!«

Odrevenel stoji maestro.

Zar šine višje. Nekje zaveka zvon.

»Juda Iškarjota zvon! On prihaja!«

Veracini zadržeta in skrije obraz v plašč. Nato iz-gine v temi. —

Ivan ostane sam. Rdeči žar raste višje in višje. Blisk hipoma razsvetli kamenolom, da se vidi, kakor ob belem dnevu. Hkrati zagrmí — kamenje zaropota.

»Marija!«

Kaj se kotali tam doli čez steno? Črna kepa — ne-znanske, izpahnjene pajčje noge se lomijo v zraku. Blazen od groze skoči Ivan k robu jase.

Kamen se odkrhne, — korenina utrga —.

•

Ko mu kanejo prve težke kaplje v obraz, odpre Ivan oči. Kje neki je?

V svitu bliskov vidi, da leži ob vnožju skalne stene pod gostim leščevjem in šipkovim grmičjem. Rad bi se vzravnal, pa hrbet ga tako boli — in glava — in noga. Au, boli, kaj le je nogi?

Za božji čas, zdaj bo pač moral tu ležati, vso noč — ali še dlje? Saj nihče ne ve, kje je!

V neskončnih nalihih vrši dež nanj. Spreletata ga mraz in vročina, vendar je strahovita groza, ki jo je bil občutil prej, izginila. Pod leščo je počivala preblazena Devica z malim Jezusom, ko so bežali v Egipet. Od takrat ne sme v leščo udariti strela.

Da ga le ne bi vse tako bolelo! Rad bi spal. — Spal. — — Enakomerno šumi dež po listju. Bliski postaja-jo čimdalje redkejši. Rdeči žar je ugasnil. Ivan zatisne oči in tako sanjari tja v en dan. Ampak leži tako ne-rodno z glavo navzdol. S težavo jo dvige in položi na kamen. Ah, kako je trd. — Kako boli. — — Rajši jo položi spet na mah. Obleka mu je premočena. Mraz ga stresa.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Ceč.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Viktor Cenčič.